

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

Tractatus IV. De Sacramento Extremæ-Vnctionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

TRACTATUS QVARTVS De Sacramento Extremæ-Vnctionis.

RESOLVTIO PRIMA.

- An in casu extreme necessitatis, si non adsit oleum benedictum ab Episcopo, possit Sacerdos illud benedicere, vel vis oleo non benedicto ad vngendum moribundum?*
- Et an saltem Sacerdos ex commissione Episcopi possit prædictum oleum benedicere?*
- Et an si agrotus supervixerit, vngendus esset iterum sub conditione, cum oleo benedicto ab Episcopo, si tunc adsit?*
- Et an solum ex præcepto, vel ex necessitate Sacramenti requiratur, vt oleum Extremæ-Vnctionis sit benedictum ab Episcopo?*
- Et an si forte non esset aliud oleum, quàm Chrisma, sit peccatum de facto illo inungere infirmum moribundum?*
- Et an si Sacerdos per errorem contulit hoc Sacramentum Extremæ-Vnctionis cum sacro Chrismate, nihil sit repetendum?*
- Et an peccet mortaliter Sacerdos, qui oleo veteri, & non ab Episcopo eo anno benedicto vngeret infirmos?*
- Et an infirmi, qui omnino à natiuitate visus, vel auditus carent, sint in periculo mortis vngendi?*
- Et cursum docetur, quod qui carent membris vngendis, vel organo, vngendi sunt in parte proximo membri, vel organi deficientis. Ex part. 10. tr. 16. & Misc. 6. Ref. 81.*

AFFIRMATIVAM sententiam docet nouissimè Io. Martinon de Sacram. tom. 5. disp. 65. sect. 3. num. 16. vbi sic asserit: Dico secundo sufficere, vt oleum sit aliquo modo benedictum ab Episcopo, idest, vel per ipsum, vel per Sacerdotem ex ipsius commissione; qui enim per alium facit, per se facit moraliter. Probatur, quia teste Arcudio lib. 5. de sac. cap. 2. Græci sic faciunt ex antiquissima consuetudine, quam Clemens VIII. approbavit, monens in quadam instructione, de ritibus Græcorum, non esse cogendos eorum Presbyteros accipere oleum ab Episcopo benedictum, quia ex antiquissima consuetudine Orientalis Ecclesiæ, possunt Presbyteri de licentia & commissione Episcopi benedicere oleum infirmorum. Multoque magis id possunt ex commissione ipsius Summi Pontificis, vt docent etiam Victoria de sac. n. 216. in fin. & Valent. q. 1. de Extr. Vnct. punct. 2. post Palud. Sotum, & Caiet. quos citant. Imò quia opinio Glossæ initio relata videtur nonnullis esse probabilis in praxi, posset Sacerdos in casu extremæ necessitatis oleum ipse benedicere, eoque moribundum inungere: aut si neque benedicere liceret, posset vt etiam oleo non benedicto. Sed si agrotus superviaerit, vngendus esset iterum sub conditione, propter securitatem. Hucusque Martinon. Sed ego non auderem hanc sententiam in praxim deducere, quidquid ipse dicat. Nam vt rectè obseruavit, Doctores,

Tom. 11.

quos citat & sequitur Leandrus de Sac. tom. 1. tract. 4. disp. 2. q. 2. quibus adde Lessium in 3. p. D. Th. o. 1. de Extr. Vnct. dub. 4. n. 3. vbi est materia extrinseca Sacramentorum, qua Christus non est vsus requiritur benedictio. Dicendum est itaque, quod materia externa, quæ ad Sacramenta adhibetur, huiusmodi sacra benedictione debeat veluti disponi, aptari, & eleuari ad formam sacramentalem, & vt sit idoneum instrumentum, per quod gratia conferatur. Materiam quidem Baptismi, & Eucharistiæ ipso Christi vsu, & contactu sanctificata, & aptata ad formam sacramentalem fuerunt, vnde non indigent alia benedictione, vt sint idoneæ materię. Sed Sacramenti Vnctionis, & Confirmationis materia Christus nunquam est vsus, vnde oportebat, vt aliqua benedictione consecrarentur. Deinde de necessitate Sacramenti est, vt oleum sit ab Episcopo benedictum, quia licet Diuus Iacobus huius benedictionis mentionem non fecerit ex communi Ecclesiæ traditione à Concilio Florent. in decreto Eugenij, de literis vnionis, & à Trid. sess. 14. c. 1. declarata, & approbata necessariò requiritur, vt comprobatur D. Th. in 4. d. 23. q. 1. art. 2. q. 2. Pater Lugo de Sac. lib. 3. c. 1. q. 2. n. 19. Bonauent. art. 1. q. 2. Palud. q. 1. art. 2. Valent. disp. 8. q. 1. p. 2. in princ. Suar. disp. 40. sect. 1. n. 3. Aggid. de Coninc. disp. 19. dub. 2. concl. Bonac. de sacram. Extr. Vnct. disp. 7. q. vnic. part. 2. n. 3. Layman. lib. 5. sum. tr. 8. c. 2. n. 2. & alij. Vnde audiendus non est Victoria in sum. de sacram. q. 217. cui sub dubio fauet Caiet. 3. p. q. 72. art. 3. asserens, solum ex præcepto benedictionem requiri, non ex Sacramenti necessitate. Et ideò meritò Reuerendissimus Magister Sacri Palatii, deleuit hanc opinionem ex Aphorismis Emanuelis Sà, vt patet in editione ab ipso correctâ. Et quidem, vt infra videbimus, aliqui hanc opinionem tanquam temerariam damnarunt. Quæ omnia sunt valde vera, nam esto graues DD. Caiet. 2. 2. q. 72. art. 3. Victor. de Extr. Vnct. n. 116. Henriquez lib. 3. c. 8. n. 2. Zambran. de Extr. Vnct. cap. 5. n. 3. non improbabili- ter censeant, ex commissione Pontificis oleum à simplici Sacerdote benedictum sufficere. At verius, & securius est, necessariò ab Episcopo esse benedicendum: quia Florent. & Trident. Concilia æquè dicunt materiam huius Sacramenti esse oleum, ac esse ab Episcopo benedictum. At ex commissione Pontificis oleum mutari non potest: ergo neque mutari potest Episcopalis benedictio, sicuti alijs relatis, tradunt Barbosa alleg. 10. num. 6. & alleg. 31. num. 14. Valent. disp. 8. quest. 1. p. 2. in princ. Suarez. disp. 40. sect. 1. num. 8. Coninch. disp. 19. dub. 2. concl. 2. Bellarm. de Extr. Vnct. cap. 7. Laym. lib. 4. sum. tract. 8. cap. 2. n. 1. Bonac. disp. 7. quest. vnic. num. 2. Trullench. de sacram. lib. 5. cap. vn. dub. 2. n. 2. Illud verò est omnino certum, seclusa Pontificis commissione, oleum à simplici Sacerdote benedictum materiam insufficientem esse, vt bene notauit Coninch. dicta disp. 19. dub. 2. n. 6. Et hæc omnia præter Doctores citatos docet Dicastillo de Sacram. tom. 1. tractat. 7. disp. 1. dub. 3. num. 32. Lessius in 3. part. D. Thoma. cap. 1. de sacram. Extr. Vnct. dub. 4. & 5. n. 10. qui tamen asserit, posse ex commissione Pontificis probabiliter simplicem Sacerdotem

Sup. hoc in fine nuus §. & infra in Ref. 14 §. vit. & in tom. 2. tr. 1. Ref. 58. §. 2. à lin. 4.

Sup. hoc supra paulo post initium, huius Ref. cursum vers. Multoques & in Ref. 1. & 4. not. præteritæ, & in Ref. 2. §. vit.

Sup. hoc cõ. misione in fine huius §. & in princ. seq. sed lege etiam à medio huius §. 1. a. vers. Deinde de necessitate, & §. eius not.

Sup. hac cõ. misione Pontificis post medium huius §. ad vers. Quæ omnia, & in alitis §. eius not. que est prima post seq. aq. not.

dotem oleum benedicere. Sed negandum est omnino id quod asserit Martinon, posse videlicet simplicem Sacerdotem hoc efficere ex commissione Episcopi, & si hoc efficitur in Ecclesia, dicendum est procedere ex commissione, vel licentia Summi Pontificis, si non expressa, saltem tacita, ut ipsemet Accidius à Martinon citatus observat, & optime docet Pater Aversa de sac. Extr. Vnct. sect. 2. Id quod asserit etiam Martinon de oleo non benedicto, puro à fortiori reprobandum, & idem sententiam asserentem benedictionem olei, non esse de essentia huius Sacramenti, fortè temerariam vocavit Nugnus in 3. part. tom. 2. quest. 29. art. 6. concl. 1. & temerariam sine meru vocavit Suar, disp. 49. sect. 1. n. 6. & idem rectè Amicus in Cur. Theol. tom. 8. disp. 19. sect. 3. n. 50. docuit in nullo casu Extremam Vnctionem esse ministrandam absque oleo benedicto ab Episcopo.

Sup. hoc supra ante medium huius §. ver. Deinde, & in aliis eius not.

Sup. hoc supra in principio huius Refol. ad lin. 5.

Sup. hoc in Ref. seq.

Sup. hoc notato in Ref. seq. §. in omni, in principio, & inf. in fine Ref. 7.

2. Et idem, ut dixi, sententiam Martinon minime in praxi admittendam esse existimo, nec credo huc vsque in Ecclesia practicam à nemine fuisse. Concedo tamen cum Dicastillo ubi supra, saluo meliori iudicio, quod si forte non esset aliud oleum, quam Chrisma Confirmationis, non esse peccatum de facto illo inungere, quia si preceptum solum est positum Ecclesie, credi potest illam non velle in casu ita strictè prohibere, ut non liceat inungere agrotum eo Chrismate, cum ex alio capite nulla secundum se appareat irreuerentia facta Sacramento in ea Vnctione facta ex Chrismate. Vide Layman. lib. 5. tract. 8. c. 2. n. 3. notat, quod si Sacerdos per errorem contulit hoc sacramentum cum sacro Chrismate, nihil sit reprobandum, quia putat valere; & hæc omnia docet etiam doctus, & amicissimus Pater Ludovico de sac. lib. 3. cap. 1. q. 3. n. 37. vide etiam Baucium in Theolog. Mor. tom. 1. v. 201. q. 3.

3. Sed Castrus Palaus tom. 3. tr. 26. punct. 2. n. 11. putat nullo modo licitum esse, deficiente oleo infirmorum, oleo cathecumenorum, vel confirmatorum uti: tum quia est adversus Ecclesie consuetudinem, tum quia est satis probabile, ex eis non posse sacramentum Vnctionis perfici, utpote quæ in ordine ad hoc sacramentum consecrata non sunt. Atque ita tradit Layman. lib. 5. sum. tract. 8. cap. 2. n. 3. Vide etiam Leandrum ubi sup. q. 6.

Alibi inf. in Ref. 8. & in Ref. 2. §. Sed ego, ad lin. 6. & in aliis earum not. Et pro contento in hoc §. Sed hic, & seq. infra in Ref. 48. per totam.

4. Pato etiam probabile id quod alibi docui, non peccare mortaliter eum, qui oleo veteri, & non eo anno ab Episcopo benedicto ungeret infirmos. Ita Leandrus ubi sup. q. 11. & Martinus de San Ioseph tom. 1. lib. 1. tract. 1. de Extr. Vnct. n. 34.

5. Sed hic pro curiosis inquirendum, an infirmi qui omnino à natiuitate visu, vel auditu carent, sint in periculo mortis inungendi, & affirmativè aliqui respondent etiam cum forma absoluta, quidquid peccasti, &c. tum quia sensus absolutus non est, tum quia potuit, secundum illum sensum, per internum desiderium peccare. Sic Valentia tom. 4. disp. 8. quest. 2. punct. 2. Cui male aliqui obiciunt, non posse nisi inepte dubitari, num per visum peccaverit is, quem certo scimus nunquam vidisse. Respondeo enim non propterea dubitari, sed formam consuetam hypotheticè semper veram, non mutari in his casibus particularibus, & ratè contingentibus: sicut in sacro faciendo, quamvis solus minister adifici facienti, non propterea mutat ordinatum dicendi modum in plurali, Misereatur vestri omnipotens Deus, & dimittis peccatis vestris, &c. Dominus vobiscum: Et omniam circumstantium, quorum tibi fides cognita est, & nota devotio, &c. Benedicite vos omnipotens Deus, &c. Et ita docet Martinon ubi sup. sect. 5. n. 37.

6. Sed hæc non admittit Dicastillus ubi supra, n. 52. ubi sic ait: Accedit quod qui cæcus est, & sur-

das à natiuitate, & qui nunquam etiam olfecit, & videntur aliqui, non ideo videntur incapaces vñctionis adde (si placet) mutam simul, & saporem gustarentem, qualem hominem non esse impossibilem tactus, huiusmodi autem hominibus non videtur omnino necessarie illorum sensum vñctione, quibus constat nonquam peccasse, nec esse in eo peccata, quæ originem habuerint ab speciebus corruptis, suum quos nunquam habuit. Quod enim aliqui vngendis, vngendum esse in parte proxima, quia solum potuit peccare per concupiscentiam talis sensus, v. g. videndi; gratis dicitur, & sine fundamentum veritate verborum formæ: qui enim nunquam habuit oculos, nonquam peccavit per oculos, nec in concupiscentia videndi, si peccatum fuit, fuit peccatum oculorum. Addit, quod vñctio in alia parte omnino distincta non significat remissionem peccati commissi, per eam partem, quæ non existit, nec unquam exiit, nec commissi per concupiscentiam operandi, per eam partem, aut sensum, qui nunquam fuit. Ita ille, qui tamen postea n. 19. hæc subiicit: Videtur tamen omni probabilitate destitutum, quod qui caret sensu illo, aut organo etiam tali sensus deservienti, possit inungi in aliis, & contra Sacramentum essentialiter sine illa vñctione, probabile enim fati credi potest, quod Deus, qui hæc vñctionem ad hominem ea indigentem vngendum instituit; ita illam instituerit, ut ferretur, & valeat pro homine, qualis homo ipse hæc, & non vngendus in se est: adeoque valeat pro vngendo homine in his sensibus, aut organis, quæ habet, etiam caret sensu, & organo aliquo; ita qui habet certum organum, sit vngendus necessitate Sacramenti in omnibus, qui vero non omnia habet, in omnibus saltem illis quæ habet, vngendus sit. Hæc Dicastillus. Sed sententiam Valentia, & Martinon puro satis probabile esse; nam ad argumentum Tanneri, & Dicastilli respondet, ut visum est, Martinon.

RESOL. II.

An si deest oleum Extreme-Vnctionis, possit Parochus Sacramentum illud ministrare cum Chrismate? Et utrum valeat Sacramentum Extreme-Vnctionis, si fiat sacro Chrismate? Et docetur, quod si Sacerdos per errorem contulit hoc Sacramentum cum sacro Chrismate, nihil est reprobandum. Et dubitatur, an si peccatum veniale ministrare Sacramentum Extreme Vnctionis non in forma Crucis? Et an oleum consecratum præcedentis anni, si perit, & non sit combustum, possit in necessitate ministrari cum oleo benedicto præsentis anni, si hoc non sufficit? Et si postquam ea Missio facta est, asseratur aliud oleum novum, quod consecratur sufficere pro toto illo anno, an comburi statim debeat iuxta usum Ecclesie illud oleum mixtum ex novo, & veteri, vel possit servari? Ex p. 10. tr. 11. & Misc. 1. Ref. 15.

§. 1. DE hoc casu novissime interrogatus fuit, & negativam sententiam docet Layman. lib. 5. tr. 8. c. 12. n. 3. ubi sic ait: Si ad manum non habeatur oleum infirmorum, non esse licitum Sacerdoti in Extreme-Vnctione uti Chrismate, quia solum tunc consuetudo Ecclesie repugnat, quæ proprium oleum, idque simplex, non mixtum, pro vngendis infirmis consecrat: quare neque extra omnem dubitationem est, utrum valeat Sacramentum Extreme-Vnctionis, si fiat sacro Chrismate, eo quod

quod materia hæc non tantum diuersam consecrationem habeat, sed etiam, saltem morali æstimatione, diuersum usum, & appellationem fortitur, cum sit mixtura aliqua artificialis. Ita ille, cui adde Lugum de Sacram. in genere cap. 12. num. 1.

2. Sed ego contrariæ sententiæ adharco, quam tueretur Amicus in *Cursu Theolog. tom. 8. disp. 19. sect. 3. n. 35.* Dico igitur quod in casu, in quo non posset haberi simplex Oleum posse Sacerdotem ad hoc Sacramentum consecrandum uti Chrismate; sicuti etiã uti potest oleo veteri anni præcedentis, si non suppetat nouum benedictum; nam utilitas, quam hoc Sacramentum asserit in summo præferenda est. Vide etiam Suarez *disp. 40. sect. 1. n. 10.* Dicastillus *de Sacram. tom. 1. tr. 7. disp. 1. dub. 3. n. 38.* ubi sic ait: Saluo meliori iudicio, ego colligerem, si forte non esset aliud oleum, quam Chrisma Consecrationis, non esse peccatum de facto illo inungere; quia, si præceptum solum est positum Ecclesiæ, credi potest illam non velle in eo casu ita stricte prohibere, ut non liceat inungere ægrotum eo Chrismate, cum ex alio capite nulla secundum se appareret irreuerentia facta Sacramento in ea Vnctione facta ex Chrismate.

3. In omni tamen sententia dicendum est, quod si Sacerdos per errorem contulit hoc Sacramentum cum Sacro Chrismate; nihil est repetendum, ut ego alibi notavi, & notat Amicus, & Dicastillus *locis citatis*; quibus adde Doctores, quos citat, & sequitur *Leandrus de Sacram. tom. 1. tract. 4. disp. 2. quest. 6.* qui tamen *quest. 15.* nominatim contra me dubitat, an sit peccatum veniale ministrare Sacramentum Extremæ-Vnctionis non in formam Crucis, sed immerito quidem, cum sit communis sententia Doctorum; & præter Granadum, & Ochaguiam ab ipso citatos, hanc sententiam, me citato, tenet Dicastillus, *ubi supra, num. 42.*

4. Sed hic soluendum est dubium: An scilicet oleum consecratum præcedenti anno, si supersit, & non sit combustum possit in necessitate misceri cum Oleo benedicto præsentis anni, si hoc non sufficiat? Et Dicastillus, *ubi supra num. 75.* putat, si nondum contingat esse consumptum, nec in se sit putridum, aut corruptum, neque id prudenter timeatur, posse urgente necessitate, ne deficiat pro ægrotis misceri cum nouo; imò cæteris paribus videtur magis rationi consonum; tum quia, si potest videtur consecratum addi; cur non poterit consecratum; Tum quia ex principiis communis doctrine id sequi videtur nam, si Doctores merito docent, posse adhiberi oleum præcedentis anni, quando urget necessitas; cur non poterit etiam adhiberi mixtum cum alio oleo benedicto præsentis anni? Nec obstat, quod sit præceptum comburendi oleum præcedenti anno consecratum; id enim intelligendum est seclusa necessitate; si ergo illud per se solum sine nouo alio seruari potest in necessitate; pari ratione seruari poterit admixtum cum nouo.

5. Quæret tamen aliquis, si postquam ea mixtio facta est, afferatur aliud nouum, quod censetur sufficere pro toto illo anno; an comburi statim debeat, iuxta usum Ecclesiæ, illud oleum mixtum ex nouo & veteri, vel possit seruari? Respondeo, me quidem iudice, in eare distinguendum esse. Nam, si mixtio fiat ex maiori parte veteris, & minore noui: adueniente puro nouo sufficiente, comburendum est totum: absolute enim censetur vetus. Si verò maior pars sit noui olei, posset quidè seruari propter contrariam rationem: censetur enim absolute nouum oleum, cuius comburendi præceptum nondum extrahitur. Quod si mixtio ad æquales partes facta fuerit; probabilis iudicio, esse comburendum, quia non est ab-

solute oleum nouum: nam vetus, eius comburendi usus est, aut præceptum: non conuersam est in nouum. Imò, etiam si minor pars veteris admixta fuerit; videtur consuetudo fieri, si illud statim comburatur; quia Sacramentum administrandum est cum illo oleo nouo sufficiente, etiam si extet illud mixtum: ergo non est, cur afferatur per totum annum. Unde si finito anno comburendum est, parum refert quod modo etiam comburatur, quando moraliter non timetur defectus olei: Hæcque Dicastillus, satis quidem probabiliter & doctè, ut semper solet

RESOL. III.

Verum, si pro administratione Sacramenti Extremæ-Vnctionis addatur oleo consecrato maior quantitas olei non consecrati, hoc non obstante remaneat consecratum?

Et quid est dicendum de oleo addito Chrismati? Et eadem est ratio additionis ad aquam benedictam. Ex part. 1. tr. 3. & Misc. 3. Ref. 15.

§. 1. **C**asus est curiosus; & quod mirum videbitur, affirmatiuam sententiam tenet Magister Hinoiola in *Directorio decisionum Regularium verbo baptisimus fol. 49.* ubi sic ait, Oleum non consecratum additum consecrato totum fit consecratum, etiam si sit maior quantitas non consecrati; sicut de oleo addito chrismati dicendum est.

2. Hoc probatur, quia licet stando in vera philosophia per mixtionem resultat vnum tertium, stando tamen in iure Canonico sic videtur, Papam respondisse, qui in his Sacramentalibus magnam habet potestatem; nam per ratihibitionem consecrauit Ecclesiæ, aliàs si per huiusmodi mixtionem, seu partium additionem censetur corruptæ partes præ-existent, repleremus omnia scrupulis; & cum communiter fiat huiusmodi permixtio olei consecrati, & non consecrati, nec permiscens sint prudenter cauti in mensuranda quantitate olei superaddendi, maneremus dubij de consecratione Sacerdotum oleo, & chrismate iunctorum, de Consecrationis, & Extremæ-Vnctionis validitate.

3. Quod & in philosophiâ iuribus fundari potest, quia quando duo liquores qui admiscuntur, sunt eiusdem speciei, habentque qualitates individuales valde similes eiusdem virtutis, & vigoris, ut duo vina alba: vel duo olea, non fit verè admixtio, nulla fit corruptio, neque resultat aliquod tertium, sed est vnio, & continuatio illarum partium; & quamuis maior quantitas superaddatur minori, cum non habeant contrarietatem qualitatum, non miscetur per mutuam actionem, & passionem, nec maior quantitas destruit minorem, sed per diuisionem partium quantitatarum subintrant, alter liquor illorum diuidit per commotionem partes alterius in minores minimis. Hoc idem de oleo non consecrato super addito etiam in maiori quantitate oleo consecrato, quod totum remanet consecratum, consulitur tamen rationabiliter, ne in minimo excessu quantitatis superfundatur oleum non consecratum; quia quamuis verumque sit eiusdem speciei in esse entis, in esse tamen moris (ut ita dixerim) in esse (inquam) consecrati, & non consecrati differunt specie, atque adeò prudenter cauendum est, ne tanta sit quantitas olei superaddendi, quod suffocet consecratum, hoc est non omnino penetratur vnde quaque à partibus olei consecrati.

4. Si verò oleum non consecratum superaddatur in maiori quantitate chrismati, proculdubio totum

Sop. hoc in Ref. præterit. 15. Puro. & infra in Ref. 7. in principio. & in Ref. 8. & in Ref. 19. §. 1. poterit, in principio.

Alibi infra in Ref. 7. in fine, & supra in Ref. præterit. 5. Et ideo, in fine. Et pro questione postea ad fin. 8. huius, an sit peccatum, infra in Ref. 10. §. vlt. & magis late in Ref. 18. & pro casu necessitatis in alio huius not.

Sup. omni contento in hac ref. lege doctrinam Ref. seq. & signanter §. Verum, ante mediu. veri, fecus si.

tum remanet non consecratum propter liquores specie differentes, nempe balsamum, & oleum, & propter qualitates specificas & individualiter dissimiles, ex quorum mixtione corruptis partibus, tertium quid resultat. Dixi in maiori quantitate; quia forsitan si in quantitate æquali superaddatur oleum chrisma-ti, non fiet tam perfecta commixtio ad corruptionem partium sufficiens. Cum chrisma præter balsamum, habeat etiam oleum, ratione cuius nequit pugnare cum oleo superaddito.

5. Sed prorsus contrariam sententiam tenendam esse puto, & aduersus Patrem Dominicanum alios Magistros Dominicanos opponam, & hi sunt Ioannes de la Cruz in *Direct. conscient. de extrema-vnt. dub. 6. conclus. 1.* & Petrus de Ledesma in *Summa tom. 1. tractat. de extrema-vntione cap. 2. conclus. 4. diffi. 3.* sic afferens, [Hæc de aduertitur, que quando al tal azeyte bendito, y consagrado se le añade otto azeyte que non este bendito y consagrado, hæc de añadir poco à poco, y en menor cantidad para que el oleo bendito, y consagrado conierta en su naturaleza al que no lo esta. Porque si fuesse mayor la cantidad del azeyte que no está bendito, y consagrado todos perderia la consagracion, y bendicion.

Sup. hoc in Ref. seq. cursum ad medium §. Sed non, & in tom. 4. tit. 5. Ref. 26 §. ex hac. prope finem, à veris. & dici solet etiam.

El exemplo esta llano en el agua bendita, la qual pierde la bendicion si le echan mayor cantidad de agua que no este bendita. Pero si la echan de menor cantidad toda queda bendita.] Ita ille; cui adde Henriquez *lib. 3. cap. 8. num. 2.* Dicitur illud de *Sacrament. tom. 1. tractat. 7. disput. 1. dub. 7. num. 74.* vbi testatur hæc esse communem sententiam Doctorum, idem docet Præpositus in *3. part. D. Thoma quæst. vnic. de Sacrament. extrem. vnt. dub. 3. num. 19.* Trullench. de *Sacrament. lib. 5. cap. vnic. dub. 2. num. 3.* Dico igitur, quod licet Parocho oleum non consecratum miscere consecrato, quando timet fore, vt totum oleum consecratum non sufficiat pro toto anno, nam tunc vtrumque censetur consecratum per admixtionem, modo quod additur sit minoris quantitatis, quam consecratum, nam dignum trahit ad se minus dignum. Probat hoc exemplo aquæ benedictæ. Vnde etiam non grauior hic apponere verba Lessij in *3. part. de Sacrament. extrem. vntion. cap. 1. dub. 5. num. 11.* vbi sic ait; Animaduertendum est in necessitate posse addi oleo benedicto aliquid olei non benedicti, vt habetur in *cap. quod in dubiis, de consecratione Ecclesie, & Altaris;* quod intellige, modò id quod additur, minus sit quantitate, vel si non sit minus, saltem fiat additio sensim. Si enim id quod additur, superet, vel etiam æquale sit, & confestim addatur, id quod auctum est, non censetur esse idem quod ante fuit. Si autem sensim fiat additio, semper censetur esse idem, quod immediate ante erat. Vnde cum antea esset benedictum, etiam post additionem censetur esse benedictum. Vide Syluestr. *verbo aqua benedicta, & Fumum ibid.* Est enim eadem ratio additionis ad aquam benedictam, hæc Lessij.

RESOL. IV.

An oleo benedicto Extremæ Vntionis semel, vel variis vicibus non possit admisceri, nisi pars adiecta sit minor quantitate, primum ab Episcopo benedicta? Idem cursim infertur dicendum de aqua benedicta, quod aqua non benedicta aqua benedicta super addita, censetur acquirere benedictionem. Ex part. 9. tract. 6. & Misc. 1. Ref. 43. alias 44.

Sup. omni contento in

§. 1. Respondet Zambranus de *cas. tempore mortis*, cap. 6. dub. 5. num. 5. & post illum, Patet

Quintanaduénas in *Theolog. moral. tom. 1. tract. 2. h. 1. de benedictione, vt maneat benedictum, requiritur, vt quantitas principio benedicta sit maior tota non benedicta superaddenda, vel superaddita, sue simul successiue, siue variis vicibus fiat totius additio. Itaque putatur, quantitate minore addendam, commensurandam semper esse cum oleo à principio benedicto: v.g. oleo vnius libræ benedicto, non potest fieri additio olei non benedicti, nisi in quantitate minori libræ, duodecim, scilicet, aut quatuordecim vnciarum, vbi libra sexdecim constat, non vno septemdecim, imo nec sexdecim vnciarum, libram vnam constituentium.*

2. Probat hæc sententiam ingeniosus Quintanaduénas: quia subiectum huius benedictionis est illud oleum, quod à principio fuit ab Episcopo benedictum; ergo necessum est, vt benedictio consecratur, quòd maneat idem: quia benedictio non potest esse sine subiecto, nec ad aliud absolute diuertit transire; sed quando olei quantitas, etiam in diuersis vicibus addita, peruenit ad tantam ex additis partem, vt si maior illa, cui facta est additio, & initio fuit consecrata; iam non manet absolute idem indiuiduum physicum olei, & à principio consecratum; cum vix maneat aliqua pars exigua illius, ob quam duntaxat dici possit non simpliciter, sed secundum quid idem: ergo in eo non potest manere benedictio, quæ consecratur non valet, nisi seruata identitate subiecti physici.

3. Confirmatur primo: quia, si oleo consecrato addatur semel seu vna vice, maior pars non consecratur; nullum manet consecratum: quia non manet idem indiuiduum physicum, sed idem est, cum diuersis vicibus additur maior pars non benedicta: ergo nec benedictio manet.

4. Confirmatur secundo: nam idèò quando minima pars olei non benedicti miscetur maiori olei benedicti, totum manet benedictum, quia in commixtionibus, maior quantitas debet in se minorem conuenerere, vel saltem ad sui dententiam trahere, & ei communicare suas qualitates: sed hoc fieri non potest, cum pars addita est notabiliter maior: ergo nec hæc poterit participare benedictionem illius. Quòd verò maior pars olei non benedicti addatur vnica, vel pluribus vicibus benedicto, non tollit, quòd sit maior pars.

5. Verùm hæc sententia est contra praxim, & vsum ferè omnium Ecclesiarum, & contra communem sententiam Doctorum. Et ita docet Lessij in *3. part. D. Thoma de Sacram. Extrem. Vnt. cap. 1. dub. 5. n. 11.* Baunys in *Theolog. moral. tom. 1. tract. vlt. in Epitome, c. 2.* Ludouicus à S. Iuan. in *Summa quæst. vnt. de Sacram. Extrem. Vnt. art. 2. dub. 2. diffi. 6. conclus. 2.* Candidus *tom. 3. de Extrem. Vnt. disput. 3. art. 2. dub. 17. & 18.* Leander de *Sacrament. tom. 2. tit. 4. disp. 2. q. 8.* qui citat D. Thomam, Tabienam, Syluestrum Angelum, Rosellam, Henriquez, Torreblancum, Posselinum, Bonacinam, & alios.

6. Sed non deseram hic apponere verba sapientissimi Professoris Regij Sorbonici Nicolai Ylombert in *3. part. D. Thoma de Sacrament. Extrem. Vnt. disput. 2. art. 3.* vbi sic ait: [Atque ex hac limitatione sic explicata patet, quid sit respondendum ad vltimum dubium, scilicet, tunc valere Sacramentum Extremæ Vntionis; quando oleo infirmorum proprio suo ritu consecrato, oleum non benedictum additur sensim, & in tam parua quantitate, vt prius oleum benedictum censetur moraliter remanere, & illud, quod est superadditum, denominari benedictum: sicut aqua non benedicta aqua benedicta superaddita

Ref. præter-
tane med.
5. vic. & in
alia veft.
cius anno.

super addita cenſetur acquirere benedictionem. Cuius vtriuſque rei ratio hæc eſt, quod ritus iſti benediciendi ſunt tantum de iure poſtitio, & per Eccleſiam inſtituti, quæ dum illos perficit, intentionem ſuam, ſaltem virtualiter, etiam extendit ad liquores illos eiſdem conditionis, qui poſtea in tali parua quantitate admiſcebuntur, vt priorem non cenſeantur moraliter corrumpere; imò & licere in caſu neceſſitatis ita facere, intelligitur ex cap. *Quod in dubiis, extr. de conſecr. Eccleſie*, vbi Innocentius V. ita ait: Non negamus, quin oleum non conſecratum conſecrato poſſit oleo admiſceri.

Sup. hoc fig.
nancet ibid.

7. Verum audiamus alium Profeſſorem Regium Louanienſem, & iſt eſt Ioannes Vvigers in 3. part. *D. Thoma, in ſupplem. p. 29. art. 4. n. 6.* ita aſſerens: Notandum denique, oleo benedicto admiſceri poſſe oleum benedictum, vt pluribus inungendis poſſit ſufficere, vel non ita citò exſiccetur, iuxta cap. *Quod in dubiis, de conſecr. Eccleſie & Altaris, in 3. Decretal.* Moneant autem communiter Doctores, hanc mixtionem cum cautela faciendam, vt additio paulatim fiat, & in minori quantitate: ita enim aiunt, cenſetur eſſe idem oleum, quod prius, & benedictum, vt priuſſeius ſi additio fiat ſimul in maiori, vel etiã in æquali quantitate, de quo videre licet Henriquez *ſupra*, cum aliis, quos citat. Verum difficultate non caret, quomodo dum ſit paulatim in parua quantitate miſcetur, efficiatur totum benedictum, quandoquidem ipſa benedictio, dum adhibetur, aſſerit tantum oleum præſens, in quod tenebatur, & id quod in oleo inde remanet, ſit morale quid non habens efficaciam, aut virtutem operandi, vel cauſandi aliquid circa oleum ſibi ſuperadditum: aut certe, ſi quis forſitan voluerit dicere, quod benedictio dum ſeruet, extenderit ſe, & ſuo modo affecterit omne aliud oleum, quod præſenti oleo aliquando admiſcebatur, quid opus erit prædicta cautela: cum æquè benedictum, ita loquendo, erit totum oleum, ſi plus ſimul, quàm ſi ſenſim, & ſucceſſiue admiſceatur.

8. Hinc non minus probabiliter forſitan dici poterit, per illam mixtionem oleum non benedictum non effici benedictum, ſed ad eum ſinem adhiberi, vt eo modo oleum benedictum ad plures poſſit extendi: vnde conſequenter hæc adhibenda eſſet cautio, vt cum illo moderamine non benedictum adhibeatur quoad quantitatem, ſiue ſimul, ſiue ſucceſſiue, & ita diligenter permisceatur, moraliter nunquam fieri poſſit, quin dum digitus in illo mixto intingitur, ſemper ſimul aliqua parte olei benedicti inungatur: quia tamen prior opinio praxi, quæ in vſu eſt, magis fauet, hinc ad difficultates cõtra eam moras, reſponderi poteſt, ex Chriſti inſtitutione, & Eccleſie intentione, benedictionem quæ adhibetur extendere ſe ad omne oleum admiſcendum, quando in ea quantitate admiſcetur, vt mixtum moraliter cenſeatur eſſe idem cum eo quod prius fuit, potiùs quam eſſe illud quod eſt ſuperadditum: & quamuis phyſicè non operetur, & proinde potuiſſet æquè extendi etiam ad omne oleum, quando in maiori quantitate adhibetur, tamen non ita Chriſtum inſtituere voluiſſe, aut inſtituiſſe: quia inſtitutionem ſuam voluit accommodare communi hominum ſenſui, & apprehenſioni, qui iudicant, naturam rei non mutari per admixtionem modici extranei; ſed potiùs extraneum in illam mutari, & conuerſi, & ſimul quoquo modo operandi ipſius nature: quæ ſic operari ſolet.] Huicſque Vvigers, ex quibus facile patet reſponſio ad argumenta contrariæ ſententiæ. Dicendum eſt itaque, quod ſi à principio Epifcopus benedixit quantitatem olei, v. g. quatuor librarum, poſtea paulatim, & per varias vices poteſt addi quantitas decem librarum, ſi

neceſſaria eſſet pro adminiſtratione ſacramenti, & copia infirmorum. Et ita, vt dixi, eſt vſus, & praxis Eccleſie.

RESOL. V.

An liceat Parochis mittere oleum Extremæ-Vnctionis ad infirmos, vt conuincantur?

Et docetur, antiquos Patres Vnctione curatiuã infirmis adhibuiſſe, etiã per non Sacerdotẽ, ſed oleo benedicto à Sacerdotibus, non ab Epifcopo pro materia Extremæ-Vnctionis. Et p. 9. tr. & Miſc. 1. Ref. 42. alias 43.

§. 1. Aſſertatiue reſponderi Quintanaduẽnas in *Theolog. moral. tom. 1. tract. 5. ſingul. ult. n. 1.* vbi ſic ait: [Hoc oleum infirmorum (ſacræ Vnctionis remotam materiam) licitè concedi poſſe à Parocho, vel Sacrifiſta, vt infirmi debita veneratione conuincantur, conſtat ex antiqua Eccleſie conſuetudine ab Apoſtoliſtis deſumpta, qui Marc. 6. à Chriſto Domino mittebantur, & vngentur oleo multis ægros, & ſanabantur. Sic Innocentius I. *Epif. 6. ad Decent.* ait: *Oleo ab Epifcopo conſeſto, non ſolum Sacerdotibus, ſed omnibus vti Chriſtiani licet in ſua, aut ſuorum neceſſitate.* Vbi Cornelius in *Iacob. 5. verſ. 14.* docet Innocentium loqui de vſu olei extra ſacramentum ad curandos infirmos.]

2. Sed hæc opinio mihi non placet: nam vt rectè obſeruat Caſtrus Palauſ *tom. 4. tract. 26. diſp. vnic. punct. 2. n. 8.* oleum infirmorum ſolum pro ſacramento Extremæ-Vnctionis deſeruit. Et idè dixit Baunius in *Theol. mor. tom. 1. tr. ult. q. 3.* [Cum triplex ſit genus olei, quod ad vſum Chriſtiani populi benedicitur ab Epifcopo, Chriſma, & oleum cathecumenorum, & infirmorum, id laborare Parochus ſedulo debet, ne eorum aliquo vtrius ad aliud, quàm cuius cauſa eſt inſtitutum ab Eccleſia: ſed Eccleſia oleum infirmorum inſtituit ſolum (vt dixit Palauſ, & patet) pro materia Sacramenti Extremæ-Vnctionis: ergo extra vſum illius, Parocho minimè vti dicto oleo licitum eſſe patet.]

3. Nec obſtant in contrarium à P. Quintanaduẽ, adducta: nam, pace viti docti, Cornelius à Lapide, quem ipſe pro ſua ſententia adducit, eſt contra ipſum: etenim aperte fatetur, locum Innocentij non eſſe intelligendum de oleo ſancto ab Epifcopo benedicto, ſed de oleo benedicto à Sacerdotibus, vti fecerunt Eremitæ. Vel dicendum eſt (ait Cornelius) Innocentium ſolum aſſerere, licitum eſſe omnibus Chriſtianiſ vti oleo ſancto in ſuis, & ſuorum neceſſitatibus, nimirum aduocando Preſbyteros, & ab eis accipiendo Extremam-Vnctionem. Quod etiam notauit explanans dictum locum Innocentij Leſſius in 3. p. D. *Thom. de Sac. Extr. Vnct. dub. 1. n. 4.*

4. Fateor antiquos Patres Vnctionem curatiuam infirmis adhibuiſſe, etiã per non Sacerdotẽ, ſed oleo benedicto à Sacerdotibus, non ab Epifcopis pro materia ſacramenti, vt etiam obſeruat Nicol. Ylambert. in 3. p. D. *Th. de ſac. Extr. Vnct. diſp. 1. art. 4.* & idè Parochi abſtineant ſacrum oleum ab Epifcopo conſecratum pro materia Extremæ-Vnctionis, præbere laicis, vt ipſi infirmos vngant ad ſanitatẽ tuendam.

5. Vnde poſt hæc ſcripta mueni noſtram ſententiam docere Cardinalem Bellarminum *lib. 1. de Extr. Vnct. cap. 9.* aſſerit etiam eſſe contra praxim Eccleſie, dare oleum ſanctum laicis, vt eo vntantur. Exempla verò quæ leguntur de miraculis, quæ ſancti Eremitæ oleo ſancto faciebant, non conuincunt eos fuiſſe vſos illo oleo, quod ad Epifcopo ſoleni ceremoniam benedicitur, vt ſi huius ſacramenti materia: poterant

teram enim illo vti oleo, quod ipsi signo Crucis benedicbant. Ita Bellarminus.

RESOL. VI.

An vna gutta olei sit sufficiens in vnaquaque vnctione, ad conferendum Sacramentum Extremæ-Vnctionis? Ex quo inferitur, vnam guttam aquæ sufficere ad validitatem Baptismi. Ex par. 3. tit. 4. Ref. 176. alias 177.

§.1. Negatiuam sententiam docet Filliucius tom. 1. tract. 3. cap. 4. num. 78. vbi sic asserit: Dico quamlibet vnctionem tantam esse debere, quanta satis est, iuxta communem modum loquendi. Verum vt ratione vnctionis attingat in particulari, non videtur satis vna gutta olei stillare, sed opus est perfundere partem sensus, id enim est vngere, ita ille.

2. Sed pro probabilitate partis affirmatiuæ habeo validum argumentum; nam ex doctrina Reginaldi in praxi, tom. 2. lib. 28. cap. 9. num. 13. Suarez, & aliorum, id quod de quantitate aquæ circa Sacramentum Baptismi asseritur; hoc etiam de quantitate olei circa Sacramentum Extremæ-Vnctionis afferendum est; sed probabiliter multi DD. vt supra visum est, tenent vnam guttam aquæ sufficere ad validitatem Baptismi. Ergo vna stilla olei dicitur etiam vngere. Sed tu Lector cogita.

Supr. in ref. que hic est in tom. 1. tr. 1. Ref. 10. §. 1. & 2. & in aliis eius primæ annot.

RESOL. VII.

Quidam Sacerdos vixit infirmum cum oleo veteri, quæritur, an peccauerit mortaliter? Ex quo sequitur esse peccatum mortale, vel oleum benedicere alio die, quam Feria quinta Parasceses, vel illud singulis annis non renouare. Et notatur, quod si Sacerdos per errorem vngeret infirmum non oleo, sed sacro Chrismate nihil esse repetendum. Ex p. 3. tit. 4. Ref. 175. alias 176.

§.1. Affirmatiuam sententiam docet Zambrianus de casibus occurrentibus tempore mortis, cap. 5. dub. 4. num. 5. & seq. vbi num. 14. sic concludit: Ex dictis sequitur esse peccatum mortale, vel oleum benedicere alio die quam feria quinta, vel illud singulis annis non renouare, vel veteri vti extra necessitatem. Ita ille.

2. Sed hæc aliquibus non probantur, nam vt ait Ledesina in sum. tom. 1. de Sacram. Extremæ-Vnct. cap. 2. in fine. [No es cierto que aya precepto de renouar el azyete de los enfermos cada año, aunque se suele hazer así: Pero de la Chrisma se halla claro precepto del derecho de que se renouue.] Et Henriquez lib. 3. cap. 8. num. in fin. asserit absolutè, quod non est de præcepto renouare oleum singulis annis. Ex his aliquis probabiliter posset respondere, non peccasse mortaliter supradictum Sacerdotem vngentem infirmum oleo veteri. Sic determinauit Henriquez lib. 2. cap. 29. num. 3. vbi ait, quod non prohibetur vngere infirmos veteri oleo, & in glossa, littera P. notauit ita Theologos, & vtriusque iuris peritos Salmanticenses post longam consultationem determinasse.

3. Sed mihi magis placuit prima sententia, non tamen damno sententiam Henriquez, renouandum esse quotannis oleum infirmorum, & vetus comburendum in Ecclesia, vel in piscinam iniiciendum; si verò non sit aliud oleum, nisi vetus, potest instante morte fieri cum illo Extremæ-Vnctio, & ad hunc finem seruari debet vetus, quousque nouum habea-

Sup. hoc in Ref. 1. not. præteritæ §. Item poterit. ad med.

tur: vide etiam Layman in Theol. Moral. lib. 5. tr. 8. cap. 2. num. 4. qui etiam num. 3. adnotat, quod si Sacerdos per errorem vngeret infirmum, non oleo, sed sacro Chrismate, probabiliter dici posse videtur nihil esse repetendum, sed rem Domino commendandam; tum quia plerumque non posset fieri iterata vnctio sine scandalo, tum quia valde probabile est, Sacramentum Extremæ-Vnctionis valde conseruari in materia sacri Chrismatis. Ita Layman.

RESOL. VIII.

An moribundo sit ministranda Extremæ-Vnctio cum oleo alterius anni? Et docetur, virgente articulo mortis, per se posse Sacramentum Extremæ-Vnctionis brevissima, & tenui linitione vnius oculi, auris, manus, narium, & oris etiam absque signo Crucis, & sub vna formula communi: Per istam sanctam vnctionem, &c. Et an sit necessaria vnctio pedis? Ex p. 5. tit. 3. Ref. 179.

§.1. Licet non videatur à peccato excusandus Sacerdos, qui ministraret hoc sacramentum cum oleo veteri, nã debet esse benedictum coactus, vt habetur in cap. literis, de consecrat. dist. 3. tenent vbi necessitas virgeret, poterit Parochus vngere moribundum oleo veteri, & ita declinat sacre ad finem Congregatio Episcoporum die 20. Martij 1590. vbi sic Gauanto in ambir. Episcop. ver. Extremæ-Vnctio num. 10. & docet Emanuel Sã ver. Extremæ-Vnctio num. 6. Zambrianus de sacrament. Extremæ-Vnctio cap. 4. dub. 4. num. 15. & doctissimus Barbosa de officio Parochi, cap. 22. num. 25. vbi num. 30. rectè aduertit cum multis Doctores in casu necessitatis, eo quod periculum sit in mora, posse Sacerdotem sine culpa vngere vnam aurem, vnam manum, aut vnam oculum, & tunc causa celebrandi propter periculum instantis mortis, vnctiones sine Cruce fieri nihil obstat. Et ideo non grauatur etiam hic apponere auctoritatem Villalobos tom. 1. tract. 10. dist. 3. num. 3. vbi sic ait. [Que harã el Sacerdote quando vè al enfermo que estã agonizando con peligro de morte la certeza de recibir todas estas vnctiones. Respondes, que en tal caso vnja todos los organos de los cinco sentidos, los quales estan en la cabeça, excepto el recto, y para el basta vngir vna mano, diziendo: Per istam sanctam vnctionem & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quicquid peccasti per visum, auditum, gustum, odoratum, & tactum. Lo qual puede hazer breuemente tocando los organos de los sentidos, sin detenerse a hazer cruces, y en tal caso las preces que se auian de dezir primeramente, las dirã despues. Mas esto no lo ha de hazer comunmente, sino en caso de tan grande aprieto, como queda dicho, y si tuuiere lugar añade: Quicquid peccasti per gustum, y vnja vo pie, que ay sententia de algunos Doctores que diga, que esto es necesario.] Ita ille. Vide etiam meiplum in 3. part. tractat. 4. resolut. 168. & Tannerum tom. 4. dist. 7. quest. 1. dub. 1. num. 19. vbi docet, virgente articulo mortis per se posse Sacramentum Extremæ-Vnctionis brevissima, & tenui linitione vnius oculi, auris, manus, narium, & oris, etiam absque signo Crucis, & sub vna formula communi: Per hanc sacramentum vnctionem, &c.

RESOL. IX.

An si Parochus poterit domi oleum Extremæ-Vnctionis ministrare?

AN TOY
Opera
Tom. 1.
E III

nis timens de nocte ad moribundum vngendum vocari, secluso scandalo, peccat mortaliter? Et quid, si post Vnctionem factam, ut se citius expediat, Parochus non referat oleum ad solitum locum? Et docetur non debere Parochum sine lumine Extremam-Vnctionem deferre? Et notatur, urgente periculo mortis, posse Sacerdotem sine Ministro administrare hoc Sacramentum, atque etiam sine alia solita precatione præuia? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 91.

manum, narem, & os, vnica sententia partialium omnium formatum sententias complectente inungerem, dicendo: Per istas sanctas vnctiones, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Deus quidquid per visum, auditum odoratum, gustum, & tactum deliquisti. Vide Zambranum de casu in tempore mortis, cap. 5. num. 9. Andream Victorem de sacram. Extreme vnctionis, fol. 66. & Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 41. sect. 2. num. 7. & 8. Coninch, & Layman vbi supra.

Ref. & §§. eius prima not.

3. Notandum est tamen hic obiter, quod etiam extra casum necessitatis si Sacerdos faceret vnctiones, non in forma Crucis, minimè lethale peccatum committeret. Ita Zambranus vbi supra, num. 22. & Suarez disp. 40. sect. 2. num. 3.

Sup. hoc infra in Ref. 18. per tota. & in alio §. eius annot. & pro casu necessitatis in aliis Ref. & diuersis §§. huius tract.

§. 1. Negatiue responderet Barbosa de officio Parochi, cap. 22. num. 44. vbi docet non debere Parochum sine lumine Extremam-Vnctionem deferre, obseruando in hoc proprij Episcopatus constitutiones, & existimat venialiter tantum peccare illum, qui sic ferret sine causa; qui verò cum causa, nullatenus. Et addit, (seclusa Episcopi constitutione) non bene agere eundem Parochum timentem de nocte se vocandum pro infirmo periculo, si vespere ferat oleum Extremæ-Vnctionis ad suum cubiculum, ut vocatus expediri vadat, vel si de nocte reuersus ab vnctione infirmi, ut se citius expediat, oleum non referat ad solitum locum, sed retineat domi vsque mane, nullum tamen credit peccatum mortale contrahere citra scandalum, vel periculum alicuius irreuerentiæ. Ita Barbosa.

Sup. continetur in hoc §. magis lucè intra in Ref. 19. §. 1. & 2. & in alio v. n. eius prime annot.

RESOL. XI.

An liceat ministrare infirmo peste laboranti Extremam Vnctionem vngendo vniciu corporis sensum v. g. manum solum, vel oculum solum, ac vti forma verborum generali. Per istam sanctam vnctionem indulgeat tibi Deus quidquid peccasti per visum, auditum, odoratum, gustum, & tactum? Et in §. ultimo huius Resolutionis assignantur tres casus, in quib. salte Sacramenti illud posset à Sacerdote per vnici vnctione perfici? Ex p. 5. tr. 3. Ref. 80.

§. 1. Negatiuam sententiam docet Philibertus Marchinus de peste part. 3. cap. 6. num. 16. vbi docet multo verius esse ac tutius vnctionem quinque sensuum esse de necessitate Sacramenti; consequenter etiam grassante peste omnes quinque vnctiones esse adhibendas, vel potius hoc Sacramentum omittendum. Huic conclusioni multum suffragatur Florentinum in Decreto Eugenij, vbi agens de hoc Sacramento tradit materiam illius remoram esse oleum oliuarum, proximam esse vnctiones in oculis propter visum, in auribus propter auditum, in naribus propter odoratum, in ore propter gustum, in manibus propter tactum, in pedibus propter gressum, in renibus propter delectationem ibi vrgentem. Probatur etiam ab eodem hac opinio, quia mortale est applicare morituro materiam, vel formam Sacramenti dubiam, etenim qui sic se gerit, primò exponit se periculo irritandi Sacramentum contra reuerentiam Sacramenti debitam; deinde exponit periculo salutis infirmum, si forte non erat attritus contra charitatem proximo debitam in tanta necessitate constituto. Altera ratio est; quia non est verisimile in tota Ecclesia hanc vngendi quinque sensus consuetudinem perpetuo viguisse, cuius initium non extat, nisi ex Apostolica traditione haberemus has quinque vnctiones esse huic Sacramento substantiales.

Sup. hoc loco Ref. & §§. not seq.

RESOL. X.

An tempore pestis possit Sacerdos vngere vniam tantum partem dicendo consuetam formam, v. g. Per istam sanctam vnctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Deus, quidquid peccasti per visum, auditum, odoratum, gustum & tactum, vel an sit necessarium in prædicto casu saltem velocissimè sine forma crucis vngere vnium oculum, vniam manum, aurem, narem, & os, & dicere: Per istas sanctas vnctiones, &c? Et an extra casum necessitatis, si Sacerdos faceret vnctiones non in forma Crucis, minime peccet lethaliter? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 167. alias. 168.

Sup. omni conuenio in hoc & seq. §. supra in Ref. 8. paulo post incipit. ad ref. & doctissimus. Barbosa. vsque in fine, de infra in Ref. seq. per totam, & in Ref. 1. & 2. recitauerunt in §. Prima & §. Secunda, & in Ref. 31. ad medium, a vers. sed an in & in Ref. 49. §. vlt. & in tom. 3. tr. 4. Ref. 60. la. §. 1. Veru. lib. sed lege rem à principio, & alias

§. 1. Sententiam affirmatiuam docet Syluius in 3. part. quest. 32. art. 7. quam approbasse Theologos Louanientes anno 1588. & 1573. testatur Octavius Tricaricensis Nuncius Apostolicus in Germania, & in directorio Ecclesiasticæ disciplinæ, vbi sic asserit. Et si ordinariè vngenda sunt singula singulorum sensuum loca, nec vnquam, nisi grauissima necessitas cogat, aliter faciendum sit; constabit tamen sacre Vnctionis Sacramentum. Et in vngendo contagioso morbo, aut peste laborante, ad euitandum contagionis periculum, sufficit, si vngatur sensus organum ad vnctionem magis expositum, & detectu, dicendo: Per istam sanctam vnctionem, & suam piissimam misericordiam, &c. Ita supradictus Nuncius Apostolicus, Syluius, & Theologi Louanientes, quibus etiam adde Chapeau illam de Sacram. cap. 5. §. 30. Et hanc sententiam probabilem esse præter D. citatos tenet etiam Layman in Theol. mor. lib. 5. tr. 8. cap. 3. n. 3. & Coninch de Sacram. disp. 19. dub. 3. n. 9. & 12. vnde in praxi tuto amplecti potest.

2. Sed ego in tali casu, potius velocissimè sine Crucis forma vnium oculum, vniam aurem, vniam

2. Verum his non obstantibus contrariam sententiam probabiliter ego tenui in 3. part. tract. 4. resol. 168. cum Syluius, cui nunc addo Iacobum Granado de Sacram. in 3. part. contr. 8. tract. vnici. disp. 7. num. 12. vbi loquens de Pastoralis Mechliniensis vbi dicitur. In morbis contagiosis sufficere vngi organum sensus magis obuium, dicendo formam: Per istam, &c. sic ait: Puto hanc doctrinam non esse damnamam, & posse ita sine peccato ministrari hoc Sacramentum saltem sub conditione, cum aliter non fuerit inuentus, qui ministrat, vel certe propter morbum contagiosum imminerit periculum Sacerdoti, qui magis detineretur, vt omnes vnctiones perficeret. Recolendum ergo est duos doctos recentiores, nempe Suarez, & Henriquez, probabile existi-

Qua hie est Ref. antecedens, & in aliis Ref. de §. eius primæ not.

IN TOTO
Operatio
Tom. I
E III

stimare in singulis vnctionibus conferri partem aliquam gratiae, & consequenter aliqua auxilia actualia, quae sunt effectus Extremae Vnctionis: quae doctrina licet vera nobis visa non fuerit, non est digna vlla nota, nec censeri debet improbabilis iuxta illam: ergo potuit praedictum Pastoralis praescribere, vt in morbis contagiosis, ne inficerentur Parochi peste, dum detinentur in vngendis quinque sensibus, & pronunciant da forma in singulis vnctionibus, vt solum vngerent vnum, vel alterum sensum magis periculum, & proferrent verba illi vnctioni respondentia. Sic enim quantum non reciperet aegrotus Sacramentum integrum, certe reciperet partem illius, & cu aliqua parte gratiae, quae sufficit ad tollenda peccata lethalia, & insuper aliqua auxilia, quibus roboraretur aduersus tentationes, & fastidium ex peccatis relictum, quod licet non sit certum, est tamen non improbabile: & aliunde cu Extrema Vnctio non sit de necessitate salutis, non irrogaretur aegrotis iniuria, nec ipsi Sacramento, praesertim si apponeretur conditio, saltem in intentionem Sacerdotis ministrantis, & aliunde obuiaretur periculo mortis, quod ipse Sacerdos subire posset. Concludo ergo non definiti ab hoc Pastoralis, nec ab Vniuersitate Louanensi quidquam contra assertiones huius nostrae disputationis; non enim affirmant non esse necesse vngi organa sensuum, & repeteri verba formae ad integrum Sacramentum Extremae Vnctionis, sed solum licere in casu necessitatis ministrare hoc Sacramentum, quasi dimidiatum, applicando partem illius, quia non est improbabile sic obtineri aliquam gratiam habituales, & actuales, imo & corporis fanitatem, & alioqui cum non sit Sacramentum necessarium ad salutem, excusari potest Parochus ab obligatione conferendi illud integrum, & certum, ne alioqui peste inficiatur. Huc vique Granadus. Et hanc sententiam nouissime sustinet Iacobus Marchant, in *Candelabr. de Sacram. tract. 6. lect. 3. fol. 388.* vbi sic ait. *Quaeritur quantum ad Extremam Vnctionem, an in periculo contagij sufficiat vnica vnctio in aliqua corporis parte? Respondeo hanc opinionem probabilem omnino esse, tum ob auctoritatem Doctorum, tum ob multiplicem rationem, ideoque a multis hoc tempore in praxi vsurpatur, Ita ille.*

3. Notandum est tamen, stando etiam in prima sententia, quod quoties vrget periculum prauiusum vel ex parte infirmi, quod morietur ante quinque vnctiones, vel ex parte Ministri, quia timet contagium, si pestiferatam vngat quinque vnctionibus, vel dum timet, si vnum quinque vnctionibus vngat, alios aegrotos in maiori mortis articulo constitutos absque vlla vnctione decessuros. In his tribus casibus Sacramentum istud posse a Sacerdote per vnam vnctionem perfici, dummodo vel ipse intendat, vel saltem a Christi institutione non discedat, quia sine intentione Ministri non perficitur Sacramentum. Ita Marchinus *vbi supra, num. 26.*

RESOL. XII.

- An Parochus vngendo infirmum, si reliquerit vnctionem v. g. aurium, vel oculorum, teneatur iterum ministrare Sacramentum?*
- Et an saltem debeat suppleri vnctio partialis omissa?*
- Et quid, si tempus notabile intercessit, an tunc debeant omnes vnctiones repeti?*
- Et additur, quod multi tenent, quod non sint vnctiones omnes Sacramento huic intrinseca, & essentialia, sed vnica vnctionem sufficere de necessitate Sacramenti in administratione Extremae Vnctionis?*
- Et an, secluso scandalo, & contemptu, hoc Sacramen-*

tum omittere, vel nullum sit peccatum vel tantum veniale? Ex part. 10. tr. 12. & Misc. 2. Ref. 3. 1.

§. 1. **D**E hoc casu ex Germania interrogatus respondit distinguendo, nam, vel infirmus non poterat antea confiteri, vel sumere Eucharistiam; & in tali casu Sacramentum Extremae Vnctionis, modo quo supra ministratum, purum iterum sub conditione ministrandum esse, ratione charitatis, praeterquam me citato, docet Martinus de San Ioseph in *Mis. Conf. tom. 1. lib. 1. tr. 1. de Extrem. Vnctio. n. 4.* si autem, vel confessus fuit, vel communicauit, in tali casu non esse iterum vngendum existimauit: & sic in terminis docet Pellizzarius in *Man. Regul. tom. 2. n. 2. c. 3. sect. 3. n. 333.* qui in facti contingentia hanc sententiam tenuit, & postea Viri docti ab ipso consultati approbaverunt. Nam in tali casu, Sacramentum commode praestari non potest, & alioqui infirmus non patietur graue damnum, quia alia Sacramenta iam susceperat. Confirmatur haec opinio quoniam scilicet scandalo, & contemptu, hoc Sacramentum omnino non datur, vel nullum est peccatum, vel veniale, vt me citato ex multis aliis probat Leandrus de *Sacrament. tom. 1. tr. 4. disput. 1. q. 5. & 6.*

2. Adde quod multi etiam tenent, quod non sunt Vnctiones omnes Sacramento huic intrinsecae, ac essentialia; vt docet Bannys in *T. h. n. n. tom. 1. tract. 21. quest. 2.* Et ratio est, quod qualibet Vnctio cum sua forma, completum sensum habet, ac significacionem propriam independentem ab aliis, hoc ergo Sacramentum quoad essentialia sua integrum, Consequenter probatur, Sacramenti natura est in eo, vt sit signum praecium gratiae quam producat alio ipso instanti temporis, quo est, quia id efficit quod denotat, sed qualibet Vnctio, cum sua forma, remissionem culpae, quae a peculiari sunt admittenda, innuit ac declarat: ergo eam operatur illico, et partialia est ergo Sacramentum, essentialiter completum.

3. Nec obstat dicere, quod non est in Vnctione perfecta significatio: nam tam illa, quam caetera ordinantur ad perfectam sanitatem aegroti, qua non fruitur, nisi cuius sensus omnes parti fuerit labae ac peccati face, quod ei ante Vnctionis complementum non accidit. Ad maiorem Responsionem, in Vnctione qualibet, eum repeteri significacionem quae ad Sacramentum sufficit. Adde, praeterea, eam expressam non esse remissionem peccatorum omnium, sed implicitam tantum. Primum, in quantum minister aegroti certa peccata remitti postulat, aliis non exclusis. Secundo, quatenus gratiam habituales huic Sacramento propriam; a Deo dari, idem minister precatur, quae cum commercium habere nullum cum culpis mortalibus queat, omnes si quae forte condemnanda restant, indulgenti illi, qui remitti Sacerdos orat, ex quo fit consequens sanitate mentis, & animae perfectam, quae est in gratia Vnctione qualibet denotari, implicite saltem ac virtute. Vide etiam Leandrum *vbi supra, disp. 3. q. 2. vbi me citato tenet, vnica Vnctione sufficere de necessitate Sacramenti in administratione Extremae Vnctionis.*

4. Sed quicquid sit de hac quaestione, in casu proposito in titulo Resolutionis, sit repetendum Sacramentum? obseruat Pellizzarius loco citato quod non, sed debet solum suppleri vnctio partialis omissa; si tempus notabile intercessit, repeti debent singulae vnctiones; quia in hoc Sacramento non conferitur gratia, nisi quando perficitur vltima vnctio cum sua forma: quod est dicere omnes, & singulas vnctiones esse de substantia Sacramenti, secundum communioem; & probabiliore sententiam.

RESOL.

Sup. conten-
to in hoc §.
in Ref. pra-
terita ad lin.
10. & in Ref.
seq. in fine §.
Nec & infra
in Refol. 16.
§. Prima. &
in tom. 3. tr.
1. Ref. 60. §.
Verum, sed
lege eam per-
toram & non
pigebit, &
hic infra in
Ref. 20. §.
Tertia.

Sup. hoc
in Re-
sol. 14. §.
T.
Sup. hoc
in Re-
sol. 14. §.
T.
Sup. hoc
in Re-
sol. 14. §.
T.
Sup. hoc
in Re-
sol. 14. §.
T.

Sup. hoc
in Re-
sol. 14. §.
T.
Sup. hoc
in Re-
sol. 14. §.
T.
Sup. hoc
in Re-
sol. 14. §.
T.

RESOL. XIII.

An sit de necessitate Sacramenti Extremæ-Vnctionis, ut sensus, qui vngitur, nominetur?

Quod sit de necessitate precepti non est dubitandum?

Et an si omittes dicere: Per hanc sanctam vnctionem, esto vngeres, Sacramentum non conficeres; & secus si solum illud verbum sanctam, relinqueres?

Et quid, si imperatio modo peccatorum remissionem promittes, dicens: Per hanc sanctam Vnctionem remittatur tibi quicquid peccasti per visum, &c. Et an omnissolorum verborum: Per piissimam misericordiam, sit essentialis?

Et notatur quod potest Sacramentum Extremæ-Vnctionis a pluribus Sacerdotibus valide confici, si vnus aliquam functionem efficiat, & formam ei respondentem proferat, alter vero reliquam perficiat?

Et si post vnam, vel alteram Vnctionem peractam, & formas parciales eis respondentes prolatas Minister interiret, possit Sacerdos reliqua absolueret?

Et quid est faciendum, si absoluisset quidem vnctionem aliquam, si nullam formam adhibuit?

Et notatur ex privilegio posse Regulares conferre Extremam Vnctionem familiaribus Regularium, hospitibus ierogentibus, peregrinantibus, Archidictis, aut cuiusvis artis, aut officij officialibus, qui in Monasterio operam dant, siue sint exteri, siue ciues illius vrbis, & his, qui Ecclesie Immunitate gaudent, & omnibus tandem laicis, quibus contingit intra conuictum septa repentino casu hoc Sacramento indigere, & etiam his, quibus in pradiis, seu Granis Regularium hoc euenerit? Ex part. 9. tr. 7. & Misc. 2. Ref. 56.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Auerfa de Sacrament. Extremæ Vnct. sect. 4. vbi sic ait:

[Circa probabilem formam supponendum vtrò est, non esse de necessitate Sacramenti, vt nominentur pedes, & renes, siue gressus, & lumborum delectatio: sicut, nempe, dicebamus, non esse de necessitate vnctionem talium partium. Sed tamen quando vnguntur, debent similiter ex precepto nominari. De reliquo supponunt communiter Theologi, esse de necessitate, non solum precepti, sed etiam Sacramenti, vt explicitè, ac distinctè nominentur singuli quinque sensus; nempe, per visum, auditum, gustum, odoratum, & tactum. Ita enim adæquatè, & explicitè correspondet forma materiz. Et ita sumi videtur ex perpetuo ritu totius Ecclesie Latine in omni regione. Vnde in Pastoralis illo Archiepiscopi Mechliniensis, quamuis dicatur, sufficere vnctionem alicuius sensus; tamen adhuc dicitur debere nominari singillatim omnes. Atque hoc pacto intelligit Concilium Florentinum, dum nominauit visum, & subiunxit similiter in aliis membris.] Ita ille.

2. Idem etiam docet Castrus Palauis tom. 4. tract. 26. disp. vica. punct. 4. num. 4. sic etiam asserit: [Verba supradicta quoad preceptum, & obligationem, necessitatio, vt iacent in Rituali, exprimenta sunt. Nemini enim licitum est, ordinem ministrandi Sacramenta, sua propria autoritate inueterare. Quoad essentiam verò ea verba, sine quibus vnctio, & peccatorum remissio deprecatiuè significari non potest, essentialia reputari debent. Vnde, si omittes dicere, per hanc sanctam Vnctionem, esto, vngeres, Sacramentum non conficeres. Secus, si solum illud verbum, sanctam, relinqueres. Item, si imperatio modo peccatorum remissionem promittes, dicens: Per hanc sanctam Vnctionem remittatur tibi, quicquid

peccasti per visum, quia huic formæ oratio, & deprecatio propria essentialis est. Omissionem autem illorum verborum, per piissimam misericordiam tuam, incertum est, essentialem esse. Aliqui affirmant, alij verius negant. Propterea, quòd in verbo, indulgeat, satis videntur contineri, cum non alia via, quam ex piissima sua misericordia remittere possit Deus nostra peccata. Secus est de verbis subsequenter, quæ reputo essentialia, necessariò enim remissio peccatorum deprecatiuo modo in hac forma exprimenda est: quia, cum hoc Sacramentum institutum fuerit, vt illo Deus per Indulgentiam concedat, quidquid in iudicio penitentiali superfluit ex iustitia soluendum, ob quam causam penitentiz consummatiuum appellatur; meritò hæc remissio, & Indulgentia exprimi in petitionem debebat. Quinimò non solum exprimi debet peccatorum remissio vtrunque, sed organa sensuum, vt pote illorum peccatorum radix, & origo, vt signum esset, hoc Sacramento hominem perfectè sanari.] Ita ille, cui adde Amicum in Cursu Theologico, tom. 8. disp. 19. sect. 5. num. 87.

3. (Attende, Lector: non enim inuenies hunc casum apud multos.) Sed non desunt, qui sententiam negatiuam teneant: & ita docet Reginaldus in praxi, tom. 2. lib. 28. c. 9. n. 56. sic asserens: [Idem dicendum videtur de particulis illis, per visum, auditum, & cæteris, quæ in fine singularum formarum partialium ponuntur, ex eo, quòd non censentur de necessitate Sacramenti esse: quandoquid talis necessitatis ratio dari non potest. Non quidem determinatio effectus huius Sacramenti, quasi in prima Vnctione remittatur peccata commissa per visum: & in secunda, commissa per auditum, & sic de cæteris: quia Deus non dat veniam dimidiatam, ita vt alicui remittens peccata mortalia commissa per visum, simul etiam remittat cætera, quorum quædam nullo sensu; sed per actus merè internos intellectus, aut voluntatis commissa esse possunt. Nec etiam determinatio partium corporis, quæ vngi debent: quoniam negari potest esse de essentia huius Sacramenti, vt hæc vnctio in illis partibus fiat: quandoquidem si quis careret aliquibus earum, vt manu, vel pede, nequiret aliqui validè suscipere istud Sacramentum. Atque dato, quòd id esset de Sacramenti essentia; non idèò tamen ipsum esset de necessitate Sacramenti, in forma exprimentum, vt confirmatur à simili: quia, etiam si Vnctio in fronte dicatur esse de essentia Confirmationis; id tamen in istius forma declaratur.]

4. Et hanc sententiam admittit etiam Author doctissimus, qui tamen manet incognitus sub nomine Hermetis Theologici part. 8. cap. 9. concl. 3. vbi sic asserit: [Tertio obseruandum, probabile mihi esse, ad essentiam formæ non spectare, vt sensus, qui vngitur, nominetur; sed sufficere ad valorè Sacramenti, si dum oculus, verbi causa, vngitur, Sacerdos dicat: Per istam sanctam Vnctionem, &c. indulgeat, tibi Deus, quicquid peccasti, & idem in aliis sensibus repetat, eos minimè exprimendo. Sicut enim in forma Confirmationis frons non exprimitur, etsi illius vnctio sit essentialis: ita quamuis vnctio sensuum sit necessaria ad substantiam huius Sacramenti, non sequitur, quòd in forma sensus essentialiter exprimi debeant. Confirmatur: nam, si dum oculus vngitur proferat Sacerdos formam modo iam dictam, sufficienter indicabit se à Deo petere, vt remittat ægròto quicquid per visum peccauit, & sic de aliis. Imò si inter vngendum omnes sensus, dicat Sacerdos, verba illa tantum semel: Per istas sanctas vnctiones indulgeat tibi Deus quicquid peccasti. probabile est. Sacramentum valere, propter rationem iam dictam: quia, scilicet, sufficienter videtur peti remissio peccatorum

duabus Ref. seq. & pro imperatio modo, in Ref. 2. huius not. Et pro particula piissimam contenta in hoc textu infra in Ref. 17. & in aliis eius annot.

Sup. hoc in Ref. 1. post hoc casum in Ref. 2. post seq.

Sup. hoc in Ref. 1. post hoc casum in Ref. 2. post seq.

eratorum omnium, quæ à quinque sensibus originem duxerunt.] Ita ille, cui adde, ad verbum, Petrum à Sæcto Ioseph in *Idea Theol. Sacr. c. 94. ref. 3.* Unde suspicor, quodd forsitan ipse fuerit Author dicti Hermetis, cum omnia ab ipso ad verbum sumat, sed literæ, per R. P. G. F. I. in Hermete positæ, non indicant nomen Petri à Sæcto Ioseph. Sed quicquid sit de hoc, ego non discedo ab affirmatiua sententia: non tamen audeo negatiuam, tanquam improbabilem, damnare: & ideo merito Ioann. Præpositus in 3. part. D. *Thoma de Sacram. Extrem. Vinct. quest. unica, dub. 4. num. 24.* nostram sententiam tantum esse veriozem dixit.

5. Notandum est tamen hic obiter, quodd potest Sacramentum Extremæ Vnctionis à pluribus Sacerdotibus valide confici, si vnus aliquam functionem efficiat; & formam ei respondentem proferat; alter vero reliquam perficiat. Verum, licet hoc modo valide administrari possit hoc Sacramentum; non licet tamen ita illud extra necessitatem conferre propter consuetudinem Ecclesiæ, quæ per vnum Ministum non minus hoc, quam alia Sacramenta administrare solet. Si tamen post vnam, vel alteram vñtionem peractam, & formas partiales eis respondentes prolatas, Minister interierit; posset alius Sacerdos reliqua absoluerè. Secus, si absoluisset quidem vñtionem aliquam; nullam tamen formam adhuc protulisset; tunc enim totum reperendum esset, eod quodd sola vñtio sine forma non habet perfectionem partialem Sacramenti, neque aliquid confectum relinquit: Imò, si periculum esset, ne ægrotus interierit, antequam omnes vñtiones ab vno peractæ essent, posset vnus vnum sensum vngete, & alius alium diuersæ rationis: si enim propter necessitatem conferentis Sacramentum plures Ministri successiuè adhiberi possunt; cur etiam licet simul adhiberi non poterunt propter necessitatem ipsius suscipientis? Maxime, quia sicut ordo ita nec successio inter istas vñtiones est essentialis. Quare, cum sit accidentalis, in necessitate permitti potest. Non tamen in dicta necessitate secundus Minister frustra adhibetur. Quare quædiu vnus inungit oculum, & alius alium, & sic de reliquis sensibus. Et ratio est: quia secundus admitti non debet, nisi vt eo iuuante, res citius peragatur. At hoc non habet locum in graui necessitate, in qua potest Sacerdos vngete tantum vnum oculum, vnam autem, &c. Si ergo alter simul inungat alium oculum, & aliam autem, Sacramentum non erit citius confectum, quam si prior illud solus administraret, & ita secundus Minister frustra adhibetur. Quare quædiu vnus inungit oculum, alius autem, vel aliu sensum diuersæ rationis inungere debet. Vide Doctores citatos.

6. Nec etiam hic deseram adnotare nouissimè Patrem Quintanaduënâs in *Theol. mor. tom. 1. tract. 5. singul. 4. num. 4. & 5.* ex privilegio concessò Benedictinis, posse conferri Extremam Vñtionem à Regularibus, Primò familiaribus Regularium, hospitibus, iter agentibus, peregrinantibus, qui infirmati fuerint in eorum Monasteriis. Secundo, iis Architectis, aut cuiusvis artis, aut officij Officialibus qui in Monasterio operam dant, siue sint exteri, vel ciues illius vrbs, domiciliumque in ea habentes, si contingat periculoso, & repentino morbo in Conuentu cortipi. Tertio, similiter iis, qui Ecclesiæ immunitate gaudentes ibi graui infirmitate corripiuntur. Quarto, omnibus tandem laicis, quibus contingit intra Conuentum septa repentino casu hoc Sacramentum indigere. Quindò, etiam iis, quibus in prædiis, seu grangiis Regularium hoc euenit, hæc sint velut quædam Conuentuum partes, vt videbimus in *Appendice*: vbi de Iub. comm. generalis, & illa sub nomine, *Eremitorium*, comprehendi possunt.

Hæc ex ipso privilegio satis colliguntur, quod vt rectè Eimmanuel *l. 2. g. 67. art. 1.* ait, explicari debet, vt aliquid ultra ius commune optetur de iis, qui neque sunt famuli, neque familiares; si hi intra septa Monasteriorum infirmari, & curati contingant quibus tamen non recurrendum est ad Parochos: vt eis Sacramenta Eucharistiæ, & Extremæ Vñtionis possint ministrare. Ita Quintanaduënâs.

7. Sed debebat hic Author considerare, an dictum privilegium Nicolai Franci, Nuntij Apostolici sit, vt optime obseruat Lezzana in *Summa, tom. 2. c. 16. n. 20.* inter viuz vocis oracula annumerandum. Sed ideo his temporibus inutile. Tamen ipse Pater Lezzana *tom. 3. verb. Extr. Vñctio, n. 3.* adducit aliud privilegium concessum nobis Theatinis à Pio V. ad ministrandum hoc Sacramentum etiam metuentibus mulis, operariis, & seruis Congregationis beatæ Mariæ ac quibusvis hospitibus, etiam secularibus, quoniam locis nostræ Congregationis reperiri contingit. Vnde de etiam Villalobos in *Summa, tom. 1. tract. 2. c. 1. n. 3.* vbi sic ait: [Ha se de aduertit, que Clemente II concedio à los Religiosos de nuestra Orden, y otras Religiones tienen otros privilegios de la misma manera, que pueden administrar libremente los Sacramentos à los criados, que que moran en la hermita; y si murieren, enterrarlos en sus conuentsos; lo mismo se ha de entender, aunque el criado sea esclavo, que de noche se va à dormir à la casa, que en el Conuento se le pueden administrar los Sacramentos, si cayere malo, darle la Extrema Vñcion como tiene el P. Portel, por vnos privilegios de la Orden de S. Geronymo: mas si cae en su casa, hale de dar el Santissimo Sacramento, y la Vñcion el Cura de la Parroquia.] Ita ille. Et hæc dicta esse volo recordationem mentem supradictorum.

RESOL. XIV.

An Sacramentum Extremæ Vñtionis, sin forma exprimitur sensu, qui vngetur, sit validum? Et docetur non esse de essentia huius Sacramenti, quod oleum sit ab Episcopo benedictum? Ex quo inferitur, an hoc etiam admitti debeatur in benedictione chrisimatis pro Sacramenti Confirmationis? Ex part. 10. tr. 12. & Misc. 2. Rel. 3.

§ 1. Affirmatiuam sententiam nominatione contra me docet Martinus de San Ioseph, in *Mon. Conf. tom. 1. lib. 1. tract. 1. de Extr. Vñctio*, vbi sic ait: [No se bar à Sacramento, si en el fin de la forma no se dize el sentido, v. g. per vñtionem & per auditum, &c. contra Diuam 3. part. 4. resol. 175. Reginaldum, lib. 28. n. 56. Bonacium, punct. 3. n. 4. & alios, porque ellas palabras son de la substancia de la forma y se explica su efecto por ellas, si quitandolas sequita el sentido.] Ita ille.

2. Sed ex incuria, vel amanuensium, vel imperitorum, in citata mea Resolutione amissa fuit particula non & ideo sic corrigere, non idem dicendum videtur, quam alioquin statim post vnam lineam nulli contradicerem: nam subdo, de necessitate Sacramenti esse explanationem sensum vngetorum in forma, & ita citato tenet Leandrus de *Sacram. l. 2. c. 4. d. 3. n. 21.*

3. Sed licet ego hanc sententiam teneam, si tamen contrariam, vt vult Martinus tenuissimè, sententiam probabilem sequutus fuissim, & ideo contra Martinum de San Ioseph, adducam Petrum de San Ioseph cuius verba adduxi in part. 9. tr. 7. resol. 3. Et hanc sententiam tenet etiam Doctissimus Theologus nostri temporis Nicolaus Ylambert Docteur Sorbonicus in 3. part. D. *Thoma, tom. 3. d. 3. c. 1.*

Sup. hoc infra in Ref. 21. lege eius 8. penult. & vltim. & ex Ref. 22. §. 1.

Sup. hoc late infra in Ref. 21. à principio.

Sup. hoc infra in Ref. 21. & in Ref. 21. §. 2. in fine, & seq.

Sup. his supra in tr. 2. Ref. 22. §. vltim. & in Ref. 63. & in tom. 7. tr. 1. Ref. 88. §. vltim. in principio, & in alio vlt. §. eius annot.

ANTONIO OPERA TOMO III

de Sacram. Extr. Vnct. art. 2. vbi tenet formam Sacramenti Extremæ Vnctionis consistere dumtaxat in his verbis. Per vnctionem indulget tibi Deus; etiam si non exprimitur sensus qui vnguitur. Et primum probatur ex hac particula, istum, quia si qua ratione esset necessaria, esset maxime vt vnctio determinaretur ad hanc in particulari: at actio ministrum iuncta prolationi formæ satis illam determinat. Secundo: idem patet ex particula Sanctam, seu Sacram, quia Tridentinum sess. 14. cap. 1. dum hanc formam refert, nullam facit mentionem illius. Tertio: idem patet ex hac particula, & suam piissimam misericordiam, hæc enim apponitur, vt actus misericordie Diuine, à quo procedit remissio peccatorum; quæ sit per hoc Sacramentum, explicetur: at satis exprimitur per duas istas particulas, indulget Deus. Quarto: idem patet ex ista particula, quidquid deliquisti hæc enim satis expresse includitur in ista præcedenti, tibi indulget, cum hæc indulgentia intelligatur fieri à peccatis, & cum terminus ille indulget, ponatur ibi simpliciter absolute sine vlla restrictione, & terminus absolute positus in aliqua oratione absolute aliquo termino eius significationem restringente, sumatur in tota sua latitudine, intelligitur hæc remissio per verbum indulget, importata, esse de omnibus peccatis, cum etiam vnus peccatum mortale non remittatur sine alio, & sit impium dimidiam salutem à Deo expectare.

4. Tandem idem probatur de istis particulis, per visum, per auditum, & aliis similibus, quibus sensus singuli enumerantur, tum ex eo quod non videtur potior ratio cur vnus sensus debeat necessariò exprimi in forma, quam alius; maxime cum tam bene possit homo peccare per vnum sensum, quam per alium: at omnes Theologi fatentur vnctiones pedum, & renum, non esse necessarias; imò Rituale Romanum expresse monet hanc vnctionem renum semper esse omitendam in feminis, nec vllam aliã loco illius esse faciendam in alia parte, & proinde forma exprimens partem illam debet similiter relinquì, tum quia tam bene peccata per sensus interiores commissa remittuntur per hoc Sacramentum, imò sola voluntate commissa, quam quæ committuntur etiam per sensus exteriores, quorum tamen expressio in forma huius Sacramenti non est necessaria: tum quia qui caret aliquo istorum sensuum non desunt valide accipere hoc Sacramentum. Nec obstat quod vngatur in aliqua parte isti proxima, nam si vnctio talis partis, & mentio illius in forma esset de essentia huius Sacramenti, non posset loco eius alia inungi, quia per institutionem Christi Domini, hæc esset determinata, & non alia; tum denique et si quinque sensus essent inungendi de necessitate Sacramenti, atamen inde non sequeretur expressionem illorum in forma, esse etiam de essentia, quia est de essentia Sacramenti Confirmationis, vt frons inungatur, non tamen est de essentia formæ illius, vt in illa frons exprimitur; igitur hæc particula exprimens sensum, qui inungitur, non est essentialis formæ huius Sacramenti. Hucusque Ysambert. Sed, vt dixi: ego non recedo à sententia asserente, sensus qui vnguntur esse in forma explicandos de necessitate Sacramenti; vt tenet nouissimè Trullench de Sacram. lib. 5. cap. vnic. dub. 1. n. 10.

5. Nota verò hic obiter, dictam Ysambert. vbi supra, disp. 2. art. 2. docere non esse de essentia huius Sacramenti, quod oleum sit ab Episcopo consecratum, seu benedictum, habetur satis evidens ex declaratione Clementis VIII. Summi Pontificis, in sua instructione super Ritibus Græcorum, data ad Episcopos Latinos, directâ anno Domini 1595. cuius

verba Arcudius refert, lib. 5. de Sacram. cap. 2. vbi Summus Pontifex agens de oleo huius Sacramenti, ait verbis expressis, Græcos Sacerdotes non esse cogendos olea sancta, præter Christum ab Episcopis Latinis Diocesanis accipere, cum eiusmodi olea ab eis in ipsa oleorum, & Sacramentorum exhibitione, ex veteri ritu consecratur, seu benedicantur. Quare sicut Græci Sacerdotes ex veteri praxi suæ Ecclesiæ, potestate sibi à suis Episcopis olim concessa, & per Summum Pontificem tacito consensu approbata, validè consecrant hoc oleum: ita etiam, multo potiori titulo, simplex Sacerdos ex concessione Summi Pontificis, poterit illud oleum benedicere. Nec obstat, quod agendo de Confirmatione dixerimus benedictionem Christum non posse validè committi simplici Sacerdoti; nam Summus Pontifex Clemens VIII. in sua instructione, illam expresse excipit, notatque nunquam Græcis Sacerdotibus simplicibus fuisse commissam, & præter citatos Auctores, hæc partem nostræ propositionis sequuntur Arcudius loco cit. Serarius sua disputat. de Extrema Vnct. & alij recentiores, qui viderunt prædictam instructionem Clementis VIII. vnde erit tantum de præcepto, quòd oleum hoc sit benedictum ab Episcopo, cuius benedictio non potest committi laico, ad quem eius administratio nullo modo potest pertinere, sicut pertinet ad Sacerdotem. Vnde Patres, & Concilia, quæ asserunt oleum hoc debere benedici ab Episcopo, loquuntur de Ministro ordinario, & non de extraordinario, seu per specialem commissionem Summi Pontificis deputato. Hæc omnia Ysambert, cuius sententiam tanquam probabilem admittit Lessius in 3. part. D. Thoma, cap. 1. de Sacram. Extr. Vnct. dub. 5. n. 10. qui etiam quest. 72. art. 2. dub. 2. n. 15. admittit hoc etiam tanquam probabile in benedictione Sacri Christum pro Sacramento Confirmationis, de qua alibi diximus.

medium §. r. verf. Deinde de necessitate, & in to. 3. tr. 1. Ref. 58. §. 2. à lin. 4.

Sup. hac benedictione supra in Ref. 1. §. 1. paulo post in iust. verf. multoque magis, & post medium, verf. Que omnia, & in eo 3. tr. 1. Ref. 58. signauerit in fine.

Alibi in to. 2. tr. 2. Ref. 1. §. vlt. à principio, & in tom. 3. tr. 1. Ref. 15. à lin. 4. & in Ref. 20. & in alio §. eorum annotationum.

RESOL. XV.

- An forma deprecatoria in Sacramento Extremæ-Vnctionis sit de necessitate Sacramenti?
Et an debeat iterari hoc Sacramentum, sine conditione, si aliquis illud conficeret sub forma indicatiua?
Et an sit sufficiens hæc sermo. Vngue te oleo sancto, & Deus tibi remittat quidquid peccasti, &c.
Et notatur, quod verba Formæ huius Sacramenti sunt ista. Per istam sanctam Vnctionem, & suam piissimam misericordiam indulget tibi Deus quidquid deliquisti per visum, &c. in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti: Quæ quidem vltima verba in nomine Patris, &c. non sunt necessaria, neque de necessitate præcepti.
Et an illa verba sanctam, & piissimam, sint substantialia?
Et quid de illis verbis, suam misericordiam, & de particulis illis, per visum, per auditum, &c. Ex p. 3. tr. 4. Ref. 174. alias 175.

§. 1. Sufficere formam indicatiuam, videtur docere Martinus Becanus de Sacramentis cap. 27. quest. 7. n. 3. vbi sic asserit. Quæres, an necesse sit formam huius Sacramenti esse deprecatoriam: multi affirmant, quia primò Iacobus dicit, Orent. super eum. Secundò, forma Romana est deprecatoria. Alij negant, primò, quia forma Ambrosiana, & Veneta non est deprecatoria, & tamen est sufficiens. Secundò, quia ex illis verbis, baptizantes eos, &c. colligit Ecclesia hæc formam Ego te baptizo. Ergo similiter ex illis, vngentes illum, potest colligi hæc forma, Ego te vngo. Tertio, quia in Sacramento Confirmationis sufficiens

Sup. hoc supra in Refol. 13. §. 2. paulo post in iust. verf. Item si imperatior, &c.

Sup. hoc in Ref. p. 1. ad finem, ad m. to. ecc. Sop. hoc lib. 5. in Ref. 1. §. 1. paulo post in iust. verf. in Ref. 1. §. 1. paulo post in iust. verf.

Sup. hoc in Ref. 8. p. 1. in fine, in Ref. 1. §. 1. paulo post in iust. verf. in Ref. 1. §. 1. paulo post in iust. verf.

Sup. hoc supra in Ref. 1. §. 1. paulo post in iust. verf. in Ref. 1. §. 1. paulo post in iust. verf.

sufficiens hæc est forma, *Consigno te Chrysmate*. Ergo similiter in hoc Sacramento, *Vngo te oleo*. Quarto, quia sacramentalis forma, etiam si per modum indicatiui proferatur, solet à SS. Patribus vocari oratio, quo pacto Leo Papa, & alij multi absolutionem sacramentalem vocant orationem Sacerdotis. Ergo quamvis in hoc Sacramento proferatur forma per modum indicatiui, sufficiens erit illud Iacobi ad saluandum, *Orent super eum*. Ita Becanus. Et hanc sententiam probabilem esse docent Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 40. sect. 3. n. 7. & Filiucius tom. 1. tract. 3. cap. 4. n. 80. nam contrariam, quam ipsi tenent, probabiliorem vocant.

2. Sed negatiuam sententiam, non solum probabiliorem, sed omnino certam putant Nugnus in addit. ad 3. part. quest. 33. art. 6. ita ut si aliquis conficeret hoc Sacramentum sub forma indicatiua, putet debere iterari sine conditione. Idem etiam docent Coninch. de Sacram. disp. 19. dub. 3. n. 14. Ledesma in sum. tom. 1. de Sacram. Extr. Vnct. cap. 1. concl. 2. Syluius in addit. ad 3. part. quest. 29. art. 7. & alij communiter. Et ratio est, quia duræ formæ non possunt esse instituta pro vno Sacramento, nisi sint æquivalentes, saltem in sensu; si ergo forma deprecatia sufficiens est, indicatiua sola non sufficit, quia non habet æquivalentem sensum. Ergo, &c.

3. His ita suppositis, difficultas est, an sit sufficiens hæc forma, *Vngo te oleo sancto & Deus tibi remittat quidquid peccasti*, &c. Affirmatiue respondet Suarez tom. 4. disp. 40. sect. 3. n. 8. sed aduersus illum acriter insurgit Nugnus in addit. ad 3. part. quest. 29. art. 7. ubi ait, quod nullus ausus fuit vnquam dicere, quod ista forma sit sufficiens. At nouissime, & merito sententiam Suarez sequuntur Reginaldus in praxi tom. 2. lib. 28. cap. 9. num. 55. & Layman in Theolog. moral. lib. 5. tract. 8. cap. 3. num. 1. quia verbis indicatiui modi adiungitur sufficiens deprecatio. Ergo, &c. quidquid in contrarium cum Nugno asserat Bonacina de Sacram. disp. 7. quest. unica, punct. 3. n. 3. licet grauiter peccaret, qui hæc forma vteretur.

4. Notandum est hic obiter, quod verba formæ huius Sacramenti sunt ista, *Per istam sacram vntionem, & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti per visum, &c. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti*; quæ quidem vltima verba, *In nomine Patris*, &c. non sunt necessaria, neque de necessitate præcepti, vt obseruat Filiucius tom. 1. tract. 3. cap. 4. num. 86. & alij. Illa autem verba, *sanctam, & piissimam*, non esse substantialia, docent Reginald. tom. 2. lib. 28. cap. 9. num. 56. Pitigianus in 4. tom. 2. dist. 23. quest. unica, art. 4. dub. 2. & alij; quia illis detractis sensus adhuc manet integer, idem asserunt supradicti Doctores de illis verbis, *sua misericordiam*, quia quæ sequuntur, *indulgeat tibi Dominus*, causam principalem, quæ in hoc Sacramento sufficienter exprimitur, illis omissis, sed de hoc alibi. Non idem dicendum videtur de particulis illis, *per visum, per auditum, &c.* quæ in fine singularum formarum partialium ponuntur; igitur de necessitate Sacramenti sufficienti ista verba, *Per istam Vntionem indulgeat tibi Deus quidquid per visum deliquisti, vel per auditum, &c.* Non sunt autem omittenda supradicta verba, & qui hoc faceret, peccaret.

Sup. his particulis in duabus primis Ref. not. seq. & pro suam misericordiam. infra in Ref. 17. &c.

Ojo. diga Non idem, sin falsa. Sup. his sensibus late in duabus Ref. præteritis, & in Ref. seq.

RESOL. XVI.

An sit peccatum ministrare Sacramentum Extreme Vntionis sub his tantum verbis. Per istam sanctam Vntionem indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti?

Et aliqua alia explanantur pro verbis contentis in consuetâ forma huius Sacramenti. Et eandem docetur esse mortale amplecti opinionem probabilem circa formas, & materias Sacramentorum, tract. 1. & Misc. i. Ref. 18.

§. 1. TRACTAT hoc dubium Caramuel fundam. §. 1. n. 1330. vbi sic ait.

2. Peto primò an peccet, qui in administratione huius Sacramenti vitat forma essentiali, cum illis verbis omnibus accidentalibus; puta qui tantum diceret, *Per istam vntionem indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti*. Affirmatiue respondet Diana part. 3. tract. 4. resol. 175. §. notandum, & resol. 180. & ex eo Ausonius Nocinot in summa, verbo Extr. Vntionem num. 12. sed cur? An quia vitat forma probabilem rationem, scire vellem; cur non possit vti opinione probabili in administratione Sacramenti? Et si secundum an sit mortale? (Immo an sit veniale?) omittunt pauca verba præcepta. Ita Caramuel.

3. Sed ego respondeo in administratione Sacramenti Extreme Vntionis non sufficere formam adductam à Caramuele, nam apud doctores tres solam sententiam probabilem inuenio circa prædictam questionem.

4. Prima sententia docet, vnicam sufficere vntionem in quavis corporis parte, sub vna tantum forma, experiente omnes corporis sensus.

5. Secunda sententia affirmat ad validitatem huius Sacramenti necessarias esse quinque ad minimum vntiones in Oculis, Auribus, Naribus, Ore, Manibus, omnes tamen vntiones adhiberi posse sub vna tantum forma æquivalente omnibus formis partialibus, vt si quis vngendo oculum, aurem, manum, &c. manum dicat: *Per istas sanctas vntiones, & piissimam misericordiam indulgeat tibi Deus, quidquid deliquisti per visum, auditum, gustum, odoratum, & tactum deliquisti*.

6. Tertia sententia docet ad validitatem huius Sacramenti necessarias esse ad minimum quinque vntiones in quibus corporis sensibus, cum quinque que partialibus formis, respondentibus singulis vntionibus.

7. Et omnes has tres sententias esse probabiles putat Amicus vbi infra; sed primam, & secundam admittit tantum tempore necessitatis in morbis contagiosis.

8. Sed forma adducta à Caramuele in illis verbis: *Per istam vntionem indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti*, non includitur in formis suspensis expressis, quia in forma Caramuelis nulla est mentio de sensibus corporis. Ergo.

9. Sed dato, & non concessio, quod forma Caramuelis esset sufficiens pro validitate Sacramenti, quod ego nego, & me citato negat etiam nouissimus Leander de Sacram. tom. 1. tract. 1. disp. 2. §. 21. cum alij.

10. Adhuc dicendum est contra Caramuelem, Sacerdotem ministrantem cum illa forma peccare mortaliter, vt ego docui, & ideo Amicus de Cur. Theo. tom. 8. disp. 19. sect. 4. num. 71. sic ait; Dico inter has sententias, tertia est omnium iustissima, & in praxi saltem sub præcepto seruanda, quando nulla viget grauis necessitas: quod euidenter probat vniuersalis Ecclesiæ Praxis; & sententiæ ipsorum citata Pastoralia, & Doctores omnes contrarie sententiæ, qui solum docent in morbis dimittas contagiosis, & peste grassante ad euitandum peccatum infectionis seruari posse ritum secundæ, vel primæ sententiæ, ceteroqui necessitate non vigeat.

sempet seruandam esse communem praxim Ecclesie iuxta tertiam sententiam explicatam. Ita ille.

11. Qui etiam postea scilicet. s. num. 87. hæc subdit: Demum an necessarium sit in formam exprimere omnes sensus, aut sufficiat vnum tantum, vel nullum, dicendo: Per istam vnctionem indulget tibi Deus quidquid deliquisti. Constat ex iis, quæ docuimus sectione præcedente, an scilicet de essentia huius Sacramenti sint omnes sensus, an sufficiat quicumque corporis partem inungere. Omnes tamen Doctores notant tam verba, quæ diuinam misericordiam, quam quæ omnes sensus, expriment sub præcepto profertenda esse, vt habet communis praxis vniuersalis Ecclesie, à qua recedere sine vrgente necessitate, grate peccatum est. Ita Amicus.

Qui ad interrogationes Caramuelis satis responderet, & satisfecit. Vide etiam Calstrum Palatum tom. 4. tract. 26. punct. 5. num. 4.

12. Et quidem in forma Caramuelis peccatum non veniale, sed mortale adesse omnino dicendum esse puto, quia licet Reginaldus in praxi tom. 2. lib. 28. num. 16. & alij censent, illas particulas per visum, per auditum, &c. non esse de essentia formæ, & de necessitate Sacramenti, quod etiam ex Coninch, Bonacina, & Tannero obseruat Hurtadus de Sacram. de Extrem. Vnct. diff. ult. 7.

13. Tamen communiter tenent contrarium, & obseruat Præpositus, Martinus de San Ioseph in mon. confect. tom. 1. lib. 1. tract. 1. de Extremæ-Vnctione num. 18. qui malè me citat pro sententia Reginaldi, Lessius in 3. part. quest. de Sacram. Extr. Vnct. dub. 6. num. 13. Granadus in 3. part. contr. 8. tract. 1. diff. 7. num. 9. & alij

14. Ergo dicendum est contra Caramuelem, si quis relinqueret illas particulas peccare necessario mortaliter, quia ex earum omissione Sacramentum redderetur dubium, vt optimè obseruat Præpositus in 3. part. D. Thomæ quest. vnic. de Sacram. Euch. dub. 4. num. 25. ergo, &c.

15. Confirmatur nostra opinio, quia vt in superiori resolutione probatum est, secundum sententiã probabiliorum vinum congelatum est apta materia consecrationis, & tamen hoc non obstante, si aliquis Sacerdos ita consecraret, peccaret mortaliter, vt ex communi Doctorem sententia supra probatum est. Ergo licet opinio Caramuelis esset probabilis de forma Extremæ-Vnctionis; tamen hoc non obstante, si sacerdos ita vngeret, dicendum est, quod peccaret mortaliter.

16. Nam in re graui à communi consuetudine Ecclesie recederet, & periculo non conficiendi valide Sacramentum se exponeret, & ita in nostris terminis loquens de forma Extremæ-Vnctionis, si relinqueretur particula misericordiam, docet Reuerendissimus Candidus tom. 4. diff. 5. art. 2. dub. 33. Syluius in 3. part. quest. 29. art. 9. §. expressio. Nugnus de Sacram. tom. 2. quest. 29. num. 9. difficul. unica. & alij.

17. Vnde non desinat hic apponere verba Petri à Sancto Ioseph in idea Sacram. c. 3. ref. 3. sic asserentis; Tertio obseruandum probabile mihi esse ad essentiam formæ non spectare, vt sensus, qui vngitur nominetur, sed sufficere ad valorem Sacramenti, si dum oculus, verbi causa, vngitur, Sacerdos dicat, per istam sanctam vnctionem, &c. indulget tibi Deus quidquid peccasti, & idem in aliis sensibus repetat, eos minime exprimendo. Sicut enim in forma confirmationis fons non exprimitur, etsi illius vnctio sit essentialis, ita quamuis vnctio sensuum sit necessaria ad substantiam huius Sacramenti, non sequitur quod in forma sensus essentialiter exprimi debeant.

Tom. II.

18. Confirmatur; Nam si dum oculus vngitur proferat Sacerdos formam modo iam dicto, sufficienter indicabit se à Deo petere, vt remittat agroti quicquid per visum peccauit, & sic de aliis. Imò si inter vngendum omnes sensus dicat Sacerdos verba illa tantum semel: Per istas sanctas vnctiones indulget tibi Deus quicquid peccasti, probabile est Sacramentum valere propter rationem iam dictam: quia scilicet sufficienter videtur peti remissio peccatorum omnium, quæ à quinque sensibus originem duxerunt.

19. Moneo tamen standum esse praxi, & consuetudini Romanæ Ecclesie, quæ sensum qui vngitur nominat, & formam quinquies repetit, mutato vnico verbo. Inde enim sufficienter colligitur hunc ritum cadere sub præcepto, quia consuetudo habet vim legis, & non esse immutandum; nisi extrema necessitas, quæ legem non habet, exigeret interdum, vt mutaretur. Hæc à Sancto Ioseph. Quæ quidem verba, vtentem forma Caramuelis, peccare mortaliter demonstrare videntur; nam ex ipsa violaretur praxis, & consuetudo Ecclesie in ritu graui circa essentiam Sacramenti: Ergo.

20. Dico itaque doctissimo Caramueli, Sacerdotem administrando Sacramentum Extremæ-Vnctionis cum forma ab ipso præscripta peccare quidem mortaliter ex superius adductis, & ex doctrina adducta à Sanchez de matr. lib. 3. diff. 20. num. 4. & aliis, nempe esse mortale amplecti opinionem probabilem circa formas, & materias Sacramentorum, relictis certis & præscriptis ab Ecclesia, prouenire non ex defectu opinionis, & ratione periculi, & irreuerentiæ Sacramenti; Sed quia contrarietur Ecclesie consuetudini, quæ vim præcepti habet.

Sup. hoc sup. prain tr. 1. Refol. 202. §. 1. ad medium, à vers. Sequitur, & in aliis eius annot.

RESOL. XVII.

An qui in forma Extremæ-Vnctionis omittet illa verba pro suam misericordiam consecraret Sacramentum?

Ex quo deducitur, quid est sentiendum de omissione illius particule: Per istam vnctionem? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 179. alias 180.

§. 1. Negatiue respondet Didacus Nugnus to. 2. in addit. ad 3. part. quest. 29. art. 9. conc. 1. §. 4. quia, air ille, ista particula ponitur, vt explicetur causa principalis huius Sacramenti, & effectus illius; sed magis pertinet ad Sacramentum causa principalis, quam instrumentalis. Ergo cum Sacramentum sit nullum per omissionem illius particule, nempe per istam vnctionem, etiã est nullum per omissionem istius. Ita Nugnus, qui acriter insurgit aduersus Suarez contrarium docentem tom. 4. diff. 40. sect. 3. n. 13.

Sup. hoc supra in Ref. 13. §. Idem, & in Ref. 14. §. Sed, & in Ref. 15. §. vlt. & in Ref. 16. §. vlt. & pro particula. Per istam vnctionem, cursum in Ref. huius not. & in eodem §.

2. Sed immeritò quidem, nam opinionem Suarez sequuntur doctissimi neoterici, vt Pitigianus in 4. sentent. tom. 2. diff. 23. quest. vnic. art. 4. dub. 2. Laymã in Theol. moral. lib. 5. tract. 8. cap. 3. num. 3. Reginaldus in praxi, tom. 2. lib. 28. cap. 9. num. 56. Filiucius tom. 1. tract. 3. cap. 4. num. 85. Coninch. de Sacram. diff. 19. dub. 4. num. 15. & alij.

3. Dico igitur, quòd si aliquis Sacerdos in vngendo infirmum, omittet ista verba, consecraret Sacramentum. Et ratio est, quia expressio causæ principalis effectus Sacramenti in aliis formis non solet esse de substantia, nisi vbi est necessaria inuocatio Trinitatis, ob rationem specialem. Adde, quòd in illis verbis, Indulget tibi Deus, causa principalis, quæ in hoc Sacramento operatur, sufficienter exprimitur. Ergo, &c. Vnde patet responsio ad argumentum Nugni.

Sup. hic est supra in tr. 1. Ref. 203.

Sup. hic particula in Ref. 13. & in aliis eius not. pro hæc quest.

RESOL. XVIII.

An supradicta Vnctiones faciendae sint in modum Crucis saltem ex necessitate precepti? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 177. alias 178.

Sup. hoc su-
pra in Ref. 2.
§. In omni-
cursum ad
medium, &
in Ref. 10. §.
ultim. & pro
extrema ne-
cessitate in
aliis Ref. hu-
ius tract.

§. 1. **A**firmatiuum sententiam docet Syluester verb. vntio, §. 2. & glossa in cap. nunquid, de consecr. dist. 5. cum Petro de Ledesma in summa, tom. 1. de sac. Extr. Vnt. cap. 2. concl. 2. diff. 2. & Didaco Nugno in addit. ad 3. part. 9. 29. art. 6. vbi sic asserit. Mortale peccatum est, facere vntiones sine figura Crucis. Probat, quia est contra communem consuetudinem Ecclesiae in re graui. Vnde falsa, & improbabilis mihi videtur sententia Suarez, dicentis non esse graue peccatum omittere Crucem. Ita Nugnus. 2. Sed hic auctor, vt alibi etiam notauimus, nimis audacter se gerit in censurandis opinionibus. Vnde ego puto opinionem Suarez, quam ipse falsam, & improbabilem putat, esse probabilissimam, scilicet contemptu, & scandalo; quia nullum est expressè latum preceptum de hac re, neque constat consuetudinem sub hac existimatione introduciam esse. Vnde si quis Sacerdos vngeret infirmum, non in modum crucis, malè quidem faceret, non tamen peccaret mortaliter. Et ita nostram, & Suarez sententiam tenent Becanus de Sacram. cap. 27. quæst. 3. num. 3. Layman in Theol. mor. lib. 5. tract. 8. cap. 3. num. 7. Fillicius tom. 2. tract. 3. cap. 3. n. 75. Coninch. de Sacram. dist. 19. dub. 2. num. 7. Zambranus de cas. occurrentibus tempore mortis, cap. 5. num. 1. 2. & alij.

RESOL. XIX.

Notatur aliqua circa Ritus administrandi Sacramentum Extreme Vnctionis.

Et an omittere recitationem Psalmorum, & Litaniarum, & omnia, quae in Manuali dicenda praescribuntur, dum infirmus vngitur, sit peccatum mortale, si absque necessitate omittantur.

Et an Sacerdos vnum saltem Clericum debeat adhibere, si possit, qui illum iunet in Orationibus, & responsionibus?

Et an in casu necessitatis Sacerdos non habens Clericum, neque alium, possit vti in responsionibus ministerio feminae sine peccato?

Et an Sacerdos in defectu olei eiusdem anni possit vti oleo veteri alterius anni.

Et cursum docetur neque esse de precepto singulis annis oleum infirmorum reuocari.

Et an Extrema Vnctio administranda sit cum superpelliceo, stola, & lumine?

Et an in casu necessitatis, si praedicta non extarent, possit Sacerdos, his non adhibitis Extremam Vnctionem ministrare?

Et deducitur, an liceat ad praebendum Viaticum dicere Missam sine indumentis?

Et an Sacerdos, si non haberet superpellicem possit sine illo ministrare Viaticum infirmo morituro? Ex p. 9. tract. 6. & Misc. 1. Ref. 45. alias 46.

§. 1. **I**nter alios ritus, hoc Sacramentum administratur cum recitatione Psalmorum Poenitentialium, & Litaniarum, & omnia, quae in Manuali dicenda praescribuntur, dum infirmus vngitur. Sed, an ista omittere absque necessitate, sit peccatum mortale, negat Paluas tom. 4. tract. 27. dist. vnica. punct. 8. num. 14. Granado in 3. part. D. Thomae, & contr.

S. tract. vnica, dist. 8. num. 8. vbi sic ait: [Ad extremum nota, in administratione huius Sacramenti recitanda esse omnia, quae praescribuntur in Manuali acceleratio mortis aliud exigat, vt notauit Henr. quæ cap. 12. §. 5. si extra hunc casum omittentur, non credo peccati mortaliter, scilicet contemptu, quia non est in Manuali verbum, quod indicet, hoc esse graue preceptum, vt patet ex Rituali Romano edito iussu Pauli V. anno 1617. quod ab omnibus seruari hortatur, licet non praecipiat. Si vero in aliqua Synodo sub graui precepto id statueretur, obligaret sub mortali, extra casum necessitatis, aut magis periculi prouenientis ex contagioso morbo.] Ita de-

2. Item, adhibere debet Sacerdos vnum saltem Clericum, si haberi possit, qui illum iunet in orationibus, quae ad hoc Sacramentum praemittuntur, recitandis; alioq; solus Sacerdos potest omnia praerogare, vt expressè definit Alexander III. Quæst. de verb. sig. his verbis: Sacerdos vno presente Clerico, & etiam solus, potest infirmum vngere.

3. Sed, an in casu necessitatis, Sacerdos non habens Clericum, neque alium, possit vti in responsionibus ministerio feminae, sine peccato? Affirmatiuè respondit Quintanaduena in Theol. mor. tom. 1. tract. 5. singul. 6. num. 3. sic asserens: Nullum in his non peccatum mortaliter fecerunt Sacerdoti sacram Vnctionem consentientem respondendum, nec Sacerdotem id ei consentientem, existimo: non contra prohibendum, & indecens est, vt in Missa recitatione, & aliquis necessitas excusari de his non erit mortale.] Hæc ille Sed Leander de Sacram. tom. 1. tract. 4. dist. 4. quæst. 22. tenet, etiam, extra casum necessitatis posse Sacerdotem hoc Sacramentum solum administrare, & sibi responde: & citat Vegam, Bonacinam, Archangelum, Puffum, & alios. Sed ego hoc admitterem in casu necessitatis cum Toletto, Sà, Grassio, & aliis.

4. Item poterit Sacerdos in defectu olei eiusdem anni, vti oleo veteri alterius anni. Quin etiam patet Henriquez lib. 2. de Sacram. cap. 29. num. 3. vultio precepto Sacerdotem prohiberi infirmos vngere oleo veteri. Ad quod confirmandū asserit in sua Glossa, sub L. V. auctoritatem, tam Theologorum, quam vtriusque Iuris peritorum Salmanticensium, qui post longam consultationem id determinarunt. Vnde videtur Auth. lib. 3. c. 8. n. 2. in fine, docet, neque esse de precepto, singulis annis oleum infirmorum reuocari. Et hæc omnia obseruat etiam Amicus in Cor. Thom. tom. 8. dist. 19. sect. 14. n. 113; sed aliqui opinionem Henriquez non admittunt: verum nouissimè illum docet Leander de Sacram. tom. 1. tr. 4. dist. 2. q. 11. & per se ipsum Lublinus, Ledesma, Ludouicus de S. Iuan, & alij: sed communiter contrarium docent DD.

5. Item, administranda est Extrema Vnctio cum superpelliceo, & stola: sed an in casu necessitatis, non extarent dicta ornamenta, & infirmus moriturus possit, his non adhibitis, ministrari? negat de solutè Suarez, Reginaldus, & alij. Amicus contra dicit, si infirmus alterius Sacramenti capax non esset, Sed Leander, quem citat, & sequitur Quintanaduena vbi supra, singul. 5. num. 4. absolute concedit. Et quidem, licet Sacerdos non possit contra morem, ad praebendum Viaticum dicere Missam sine indumentis: tamen est dispar ratio pro casu nostro: nam, vt rectè obseruat Amicus vbi supra, num. 217. in Sacrificio Missæ conficitur Sacramentum, & Sacramentum Sacramentorum, & ideo maior est adhibenda reuerentia: in nostro vero casu solum ministratur Sacramentum, quod, licet non sit necessarium, est tamè valde vtile: ergo, &c. Et hoc quidem a fortiori

RESOL. XXI.

An Sacerdos, si engendo infirmum moriatur, possit alius perficere Vnctionem prater Missas? Et an possit Presbyter vnus vnâ partem ungere, & alius aliam in necessitate? Ex p. 5. tr. 3. Resol. 87.

§. 1. Negatiuam sententiam docet Philippus Faber in 3. sent. distinct. 23. quest. vnic. cap. 4. vbi sic ait. Differt Extrema-vnctio ab Eucharistia, quia si vnus Sacerdos conficiat corpus, & non sanguinem, posset alius Sacerdos perficere illud Sacramentum consecrando vinum tantum, quod ab alio omisum fuerat, vel incipiendo à principio consecrationis sumere aliam hostiam, eamque consecrare. Deinde consecrare sanguinem, & perficere sacramentum, vt obseruauit Sotus ex D. Thom. dist. illa 23. art. 1. Ita extrema autem vnctio, si vnus Sacerdos faciat duas, vel tres vnctiones, & deficiat, alius non potest exordiri à capite, & ungere eandem partes, quia esset ac si super eandem hostiam consecratam consecrationem repeteret, quod non est vilo modo faciendum; debet ergo persequi alias vnctiones quæ omisæ fuerant.

2. Sed contrarium docet Molfesius & in summa, tom. 1. tract. 4. cap. 3. num. 54. Turrianus in sum. part. 2. cap. 135. dub. 2. num. 2. Tannerus tom. 4. disp. 7. quest. 1. dub. 3. n. 85. & Ochagauia de sacram. Extr. Vnct. q. 8. n. 5. vbi ait. Validum est hoc sacramentum si aliqua vnctiones cum suis formis respondentibus fiant ab vno Sacerdote, & alia ab alio, quia ex eo quod vnus Sacerdos conficit priores vnctiones cum suis formis, & posteriores non conficit, quia non potuit, propter mortem suam, non debet infirmus priuari hoc sacramento: potest ergo ab alio exhiberi, non repetendo primas vnctiones, quia illæ fuerunt valide, integre, & completæ, & non possunt repeti iterum, sicut neque hostia semel consecrata potest iterum consecrari, ergo ille alius Sacerdos, qui subsequitur, debet solum posteriores vnctiones cum suis formis efficere. Confirmatur, quia quamuis in aliis sacramentis sacramentum inceptum ab vno Ministro, non posset consummari ab alio, vt in Baptismo, &c. ex eo est, quia non consistunt in pluribus materiis & formis partialibus, sed in vna tantum materia, & forma: at hoc Sacramentum habet plures materias & formas partiales, ergo licet quædam vnctiones fiant ab vno Sacerdote, alia tamen possunt fieri ab alio Sacerdote. Sicut in sacrificio Missæ, si Sacerdos moriatur post consecrationem Hostiæ, alius Sacerdos debet consecrare calicem, & prosequi sacrificium, & quidem extra casum necessitatis graue peccatum committeretur eo modo diuidendo vnctiones, propter rationem supra allatam; in casu verò necessitatis nullum. Ita Ochagauia, qui citat D. Thomam, Durandum, Sorum & Syluestrum, quibus ego ex neotericis addo Præpositum in 3. part. quest. vnic. de sacram. Extremæ Vnctionis, dub. 5. n. 37. & Emanuel Sæver. Extr. Vnct. n. 1. vbi sic ait. Potest Presbyter vnus partem vnâ ungere, & alius aliam in necessitate.

2. Dices numquam adesse hanc necessitatem, quod multi Sacerdotes possint conferre hoc Sacramentum, cum illud non sit necessitatis, possitque aliquis sine eo saluari. Respondeo posse interdum maximam esse necessitatem, vt si quis inciderit in amentiam, qui ante eam peccauit mortaliter, cuius quidem habuit attritionem, non tamen perfectam contritionem, ratione cuius sit gratiam consecutus, nec petierit confiteri, & proinde non possit

Sup. conten- to in hac Resol. supra in Ref. 13. §. Notandum est.

Sup. hoc vltimo magis late in Ref. seq. §. 1. & 2. & in §. not. præterita ad medium, vers. lmo.

fortiori dicendum videtur, quando Sacerdos non haberet superpelliceum; posset enim sine illo ministrare Viaticum ægroti, cum sit Sacramentum ita necessarium. Et quidem, si opinio probabilis plurimorum Doctorum concedit laico, in illo casu ministrare Viaticum infirmo, ac per consequens, sine superpelliceo: nam plus est tagere Corpus Christi, quam illud ministrare sine superpelliceo: quod magis licebit hoc Sacerdoti. Nota etiã, Leandr. vbi supra, de Sacram. tom. 1. tr. 4. disp. 4. q. 22. docere, Sacerdotem peccare tantum venialiter, si administret hoc Sacramentum sine lumine abique causa: & citat Poisseuinum.

RESOL. XX.

Quando Sacramentum Extremæ-Vnctionis conferat gratiam?

En asseritur, quod tamen si plures vnctiones fiant in hoc Sacramento, tamen videtur vna sufficere ad essentiam Sacramenti, siue fiat in capite, siue in pectore, &c. Ex part. 3. tractat. 4. Resolut. 178. aliàs 179.

§. 1. Vidam, vt obseruat Henriquez lib. 3. cap. 12. num. 3. probabiliter dicunt in qualibet partiali vnctione, conferri statim gratiam, cum habeat propriam materiam, & formam, & tamen omnes vnctiones dici vnum Sacramentum, vt duæ species in Eucharistia, vel septem Ordines, dicuntur vnum.

2. Secunda sententia probabilis putat, quod conferatur gratia, quando perficitur vltima vnctio, cum sua forma essentiali, quæ est quinta. Vnde si infirmus moreretur ante quintam vnctionem, non reciperet gratiam. Et ita docent Filliucius tom. 1. tra. 3. c. 5. n. 126. Suarez tom. 4. disp. 41. sect. 2. num. 13. Io. de la Cruz in direct. conf. part. 2. de Sacram. Extremæ Vnctionis, dub. 1. coucl. 3. Villalobos in summa, tom. 1. tr. 10. diffic. 2. n. 2. Ledesma in sum. tom. 1. de Sacram. Extræ Vnctionis, cap. 1. Nugnus in addit. ad 3. part. quest. 32. art. 6. & alij.

3. Tertia sententia est Martini Becani de Sacrament. c. 25. quest. 7. n. 6. & aliorum asserentium, quod tamen si plures vnctiones fiant in hoc Sacramento, tamen videtur vna sufficere ad essentiam Sacramenti, siue fiat in capite, siue in pectore, &c. Probatur primo, quia nec ex Scriptura, nec ex vniuersali traditione Ecclesiæ aliud colligi potest. Secundò, quia forma Ambrosiana, & Veneta non significant, nisi vnâ vnctionem. Tertio, quia sicut in Baptismo sufficit vna immersio, & in Eucharistia vna species, ita hic sufficit vna vnctio. Nec valet dicere, quod in Concilio Florétino ponuntur plures vnctiones, nam ibi ponuntur septem, & tamen certum est non omnes esse necessarias. Ergo inde nihil conuincit potest, sicut in multis Conciliis tres immersiones, & duæ species in Eucharistia ponebantur. Et confirmatur, quia si aliquis non haberet oculos, non esset necesse eum ungere super oculos, aut dicere, Indulgeat tibi, &c. quidquid deliquisti per oculos. Ergo numerus vnctionum non est de essentia huius Sacramenti. Ex his sequitur, quod hoc Sacramentum statim confert gratiam, quando vnica vnctio peracta est sufficienti verborum forma; reliquæ tamen vnctiones ob receptam consuetudinem non facile sunt omitteudæ, si autem omitantur, fit sine detrimento Sacramenti, & effectus illius. Hæc omnia Becanus, probabiliter quidem, vt aduertit Syluius in addit. ad 3. part. q. 32. art. 6. queritur 2. sed tu tene secudam sententiam tanquam probabiliorē, & communiorem.

Tom. 14.

possit absolui, non possit etiam illi præberi Eucharistia propter periculum vomitus, huic ita necessaria est Extrema-Vnctio, vt sine illa sit in æternum periturus, cum illa saluandus, vt est omnino probabilius: ergo potest occurrere mortalis necessitas adhibendi plures Ministros huius Sacramenti. Ita Præpositus ubi supra, num. 39.

3. Sed licet hæc sint satis probabilia, obseruat tamen Ludouicus Maratus in D. Thom. tom. 3. tract. de Extrem. Vnct. disp. 10. sect. 2. num. 8. cum non sit certum, vt visum est, Sacramentum Extremæ-Vnctionis sic à duobus ministratum validum esse, si contingeret Sacerdotem, qui cepisset infirmum vngere, mori antequam omnes vnctiones absolueret, alteri licitum esse vnctiones à principio petere, perinde atque si prior ille nihil earum inchoasset. Id Theologi docent communiter. Et ratio est, quia id infirmo multo est vtilius, cum sic Sacramentum certissime recipiat; fateor tamen S. Thomam in citata ad tertium responsione videri sentire id esse illicitum, & posteriori Sacerdoti esse progrediendum in eo, quod prior inchoauit, quod proculdubio intelligendum est, dum mora inter singulas Vnctiones facta à duobus interposita tanta non esset, vt obstatè posset validitati Sacramenti, si perfectè omnes ab vno fuissent. Hæc Maratus.

RESOL. XXII

An in aliquo casu licitè possint plures Sacerdotes ministrare simul Extremam-Vnctionem, alicui moribundo?

Et an satis sit in administratione huius Sacramenti vnã guttam olei stillare? Ex part. 5. tract. 3. Ref. 88.

Sup. hoc in Ref. præceterita §. 2. in fine, vers. Potest. & in §. seq. & supra in Ref. 13. §. Notandum est, ad mediũ vers. Imo, & præsupposito in principio huius Ref. pro validitate huius Sacram. in §. ult. huius not. in eius principio.

§. 1. SÛppono cum Tannero tom. 4. disp. 7. quest. 1. dub. 3. num. 85. & Maratio in D. Thom. tom. 3. tract. de Extrema-Vnctione, disp. 10. sect. 1. num. 1. quicquid in contrarium non bene asserat Turrianus in summa, part. 2. cap. 135. dub. 2. conclus. 1. validum fore hoc Sacramentum si plures Sacerdotes ita inter se conuenirent, vt dum vnus oculos inungit, formamque profert isti Vnctioni respondentem, alter nares inungeret, formamque proferreret, tertius nares, & ita de cæteris sensibus, nam inter has parciales vnctiones nullus est ordo essentialis, id est, necessarius ad validitatem Sacramenti. Ita Maratus, qui tamen subdit hunc modum ministrandi Extremam Vnctionem esse illicitum, & quod nulla vnquam potest esse eius necessitas.

2. Sed ego puto posse interdum esse necessitatem, & ita non solum validè, sed etiam licitè modo, quo supra, ministrari aliquando hoc Sacramentum, & ita docet Præpositus in 3. part. quest. vnica de Sacram. Extremæ-Vnctionis, dub. 5. num. 37. vbi sic ait. Aliquando licitè plures possunt concurrere ad confectionem huius Sacramenti, non solum in casu si minister deficiat antequam perfecit omnes vnctiones, sed etiam quando periculum esset ne hoc Sacramentum relinqueretur imperfectum, eo quod ægrotus agat animam. Ita ille, cui adde Suarez tom. 4. disp. 44. sect. 2. num. 8. Barbosam de officio Paroctorum, cap. 22. num. 9. Filliucium tom. 1. tract. 3. cap. 5. num. 94. Villalobos in summa, tom. 1. tract. 10. diff. 6. num. 4. & Victorellum tract. de Extrema-Vnctione fol. 74.

Sup. hoc supra in Ref. 6.

3. Notandum est etiam hic obiter secundum Suarez tom. 4. disp. 40. sect. 2. num. 4. satis non esse in ministracione huius Sacramenti vnica guttam olei stillare, quia id vel non est vngere, vel certè est

res aliquo modo dubia, sed oportere partem corporis oleo linite aliquid per illam distendendo, hoc enim est propriè, & in rigore vngere. Sed hoc imo probat, & meritò, Tannerus tom. 4. disp. 7. quest. 1. dub. 3. num. 16. & si diffusio olei necessaria esset, sicut ampulla olei facillè breui vacuaretur & vno loquendo, & operandi: quavis enim etiam gutta olei ad veram vnctionem aliquantè partis corporis sufficit, vt etiam in Confirmatione ob balsami raritatem parcissima vnctio adhiberi solet, nec plus in Ritibus exigitur. Vnde non est audiendus Marchion de peste, part. 3. cap. 6. num. 14. & Filliuc. tom. 1. tract. 3. cap. 4. n. 78. asserentem non satis esse vnã olei facillè guttam in membro pestiferato stillare.

RESOL. XXIII

An confessio sit premitenda antequam Parvulus inuagat moribundus?

Et an sit peccatum mortale conferre Sacramentum Extremæ-Vnctionis infirmo, antequam susceperit Sacramentum Pœnitentiæ, & Eucharistia? Ex part. 5. tract. 3. Ref. 92.

§. 1. RËspondeo quod confessio non est necessaria præmittenda, quantum est ex ordine Sacramentum, nam ad dignè suscipiendum satis est ad summum contritio, vel attingo parua contritio, aliunde tamen potest esse obligatio, vt in post viaticum peccasset mortaliter, & post vnctionem timeretur tempus defuturum pro confessione, tunc enim hæc præmittenda esset, & absolueudus perfectè, etiam si tempus elaberetur pro vnctione, prius enim sumenda sunt Sacramenta necessaria, & deinde vtilia. Et hæc omnia docet Filliucius tom. 1. tract. 3. c. 5. n. 114. vnde ex his putat Barboza de off. 7. n. vbi, c. 22. n. 36. non esse peccatum mortale conferre Sacramentum Extremæ-Vnctionis infirmo, antequam susceperit Sacramentum Pœnitentiæ, & Eucharistia, quia infirmus potest per contritionem se disponere ad suscipiendum hoc Sacramentum, tum quia aliquando fieri potest, vt quis recipere possit Extremam-Vnctionem, non verò Pœnitentiam, vel Eucharistiam, vt quando aliquis patitur vomitum, aut ita repentè morbo præuenitur, vt non dectur ligna Sacramenti Pœnitentiæ. Nec etiam delinam hic apponere verba Henrici Villalobos tom. 1. tract. 10. diff. 5. n. 3. vbi sic ait. [Tampoco es necesario recibir la comunión antes de recibir este Sacramento, que no ay precepto dello, aunque ordinariamente se haze assi. Mas caso podria auer, en que conuiniere darle la Extrema-Vnction primero, como si huviera peligro de la vida, y no se pudiese traer tan presto el Sacramento de la Eucharistia.] Ita ille.

RESOL. XXIV

An sit absolueudus moribundus, qui non vult recipere Extremam-Vnctionem?

Ex quo inferitur esse peccatum mortale omittere ex negligentia gratis Sacramentum Confirmationis?

Et cursum queritur, an sit præceptum sumendi Extremam-Vnctionem, tempore mortis? Ex part. 5. tract. 3. Ref. 97.

§. 1. VÏdetur negatiuè respondendum ex auctoritate Scoti in 4. disp. 7. quest. 2. Richardi art. 5. quest. 1. Vñ adensis de Sacram. tom. 2. cap. 11. & Petri Soti lect. 2. asserentium esse peccatum mortale

ANTONIO OPERA Tomo 10 E III

ha, quæ hic alleitur in tom. 1. tr. 2. xel. 16. §. vii. & in Ref. 17. per totam & in Ref. 18. §. vii. & in Ref. 19. ad lin. 4. §. vii. Ref. 14. §. vii. & in tom. 3. tr. 1. Ref. 9. §. Prima. sed lege eam per totam.

Sup. hoc precepto in to. 3. tr. 1. Ref. 9. §. 1. principi.

Que nunc hanc sequentur, & legem etiam alium §. eius secundæ nor. & ex Ref. annor. præteritis. §. Sed dom. & §. Atque.

Sup. hoc in Ref. præteritis, signanter in eius §. vii. & in aliis eius primæ nor.

Et sup. hoc peccato veniali supra

Sup. hoc in Ref. præteritis, signanter in eius §. vii. & in aliis eius primæ nor.

Sup. hoc in Ref. præteritis, signanter in eius §. vii. & in aliis eius primæ nor.

Sup. hoc in Ref. præteritis, signanter in eius §. vii. & in aliis eius primæ nor.

diffic. 1. qui tamen notat, Suarez inclinare in illam partem, quod nullum peccatum sit, sicut etiam hoc docere Villalobos patet in verbis supra allatis.

2. Ad secundam dubitationem respondeo negativè cum Layman in Theol. mor. lib. 5. tit. 8. c. 7. ubi ita ait: Sacerdos qui non est proprius Pastor, si absente Parocho, licet, ac facile ministrare possit Sacramentum Extremæ-Vnctionis in casu necessitatis, ad id ex charitatis lege obligatur, quamvis non obligatione gravi, sed solum culpa mortali, excepto si infirmus grauter indigere videatur, quia alioquin sine omni Sacramento decedere deberet. Ita ille, qui citat Paludanum, & Coninch.

3. Notandum est tamen hic obiter in casu necessitatis, si Pastor adsit, vel non possit, aut nolle iniurè hoc Sacramentum infirmo ministrare, tunc inferiori Sacerdotem posse retinere Parocho, hoc officium facere; nam in tali casu Summus Pontifex licentiam illi præbere censendus est. Ita docent Henriquez lib. 3. c. 13. n. 4. Caletanus vers. excommunicatio. c. 64. Armilla eod. verb. n. 49. & alij, quos citat & sequitur Layman ubi supra, c. 6. n. 2. quidquid in contrarium asserat Syluest. vers. excommunicatio. 7. excom. 14. dub. 2. & D. Antoninus p. 3. tit. 24. c. 34.

RESOL. XXVI.

An Parochus teneatur tempore pestis ministrare Extremam Vnctionem, & Eucharistiam cum periculo vitæ? Et quid si saltem peste laborantes confessi sunt, an Parochus tuta conscientia in tali casu non teneatur Sacramentum Extremæ-Vnctionis illis ministrare cum periculo vitæ? Et an Sacramentum Pœnitentiæ teneatur Parochi ministrare omnibus suis etiam cum periculo vitæ? Ex p. 3. tr. 4. Ref. 173. alias 174.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docent Syluius in 3. part. 9. §. 2. art. 3. & Nugn. in 3. part. tom. 2. quest. 33. art. 1. diffic. 2. qui ita mordicus hanc opinionem tenet, vt contrariam existimet falsam, & impiam.

2. Sed iste auctor nimis rigidè se habet in qualificandis aliorum opinionibus; vnde dicendum est, opinionem negativam esse probabilissimam, & illam docet ex Hispanis Theologis Villalobos in summa, tom. 1. tr. 1. diffic. 6. num. 7. vbi sic asserit: [Aunque el parroco en tiempo de peste tiene obligaciõ de administrar el Sacramento de la penitencia y de la Eucharistia, con peligro de la vida; quanto a este Sacramento de la Extrema- vnccion, se ha de dezir que si el peccado puede evitar el peligro de la muerte, tiene obligacion a administrarle, mas si no puede sin esse peligro, no tiene obligacion, porque este Sacramento no es de precepto, ni es necesario para la salud del alma, aunque es vital. Asi lo tienen Armilla, y Suarez;] quibus ego addo Molfesium in summa, tom. 1. tr. 1. cap. 3. num. 51. vbi sic asserit: Si peste infecti confessi sunt, posse Parochos tuta conscientia hanc opinionem sequi, & Sacramentum Extremæ-Vnctionis minime illis ministrare. Ita Molfesius.

3. Notandum est tamen hic, quod Molfesius loco cit. num. 52 idem dicendum esse putat de Sacramento Eucharistiæ, sic enim asserit: Sacramentum Pœnitentiæ, quia necessarium est ad salutem proximi, teneatur Parochi ministrare omnibus suis, etiam cum periculo vitæ; Sacramentum verò Eucharistiæ, & sic viaticum, non teneatur cum tanto periculo, nisi necessitas proximi magna esset, vt, quia

validè

in Refol. 173. cursim in fine, §. 1. & in tom. 3. tr. 1. Ref. 177. recitauer in §. Atque. & §. Sed dum

Sup. conten. to in hoc §. infra in Ref. 29. & in to. 3. tr. 1. Ref. 179. §. Dico secundo, & signanter. §. His suppositis, & seq.

Sup. hoc in Refol. seq. & in to. 3. tr. 1. ex Ref. 60. §. vii. & pro parte Eucharistia supra in tract. 2. Ref. 182. Sup. hoc pro Sacram. Pœnitentiæ supra in tr. 2. articulo lege §. vii. per totum Ref. 188. & infra ad lin. 3. §. 1. seq. & in to. 1. tr. 1. ex Ref. 8 §. 2. post medium, a vers. qua ratione & in Ref. 49. §. 1. & 2. & c. & pro hoc Sacramento Extremæ Vnctionis, in to. 3. tr. 1. Ref. 60. §. vii. ante medium. Et pro Eucharistia contra ad lin. 6. §. vii. huius Ref. ante medium §. præteriti huius Refol. & id

Ref. 1. huius
annoc per
toam can
attente lege.

validè dubitaret de illius salute, si absque viatico decederet; at à longè possèt Parochus hortari oues peste laborantes, vt patienter sustineant infirmitatem, ac propositum habeant suscipiendi viaticum; quia in casu necessitatis indicatur satis esse propositum suscipiendi, & sic etiam adimpletur præceptum. Ita Molfesius, & ante illum Maior in 4. sent. dist. 7. quæst. ult. & dist. 23. quæst. 1. sed contrariam sententiam docent Villalobos vbi supra, & Rodriguez in summa tom. 2. cap. 87. num. 8. cum aliis.

RESOL. XXVII

An Parochus tempore pestis teneatur cum periculo vite ministrare Sacramentum Extreme-Vnctionis?
Et an in aliquo casu possit Parochus excusari à ministratore Penitentia, vt quando esset certus mortaliter infirmum non habere conscientiam peccati mortalis? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 93.

§. 1. **R**espondeo negatiuè, quia non est sacramentum necessitatis, & alioquin sufficienter subuenitur necessitati infirmi per alia duo sacramenta Penitentia, & Eucharistia, vt ego ipse docui in 3. part. tract. 4. resol. 174. Imò Fillucius tom. 1. tract. 3. cap. 5. num. 99. putat in aliquo casu posse excusari Parochum à ministratore Penitentia, vt quando esset certus mortaliter infirmum non habere conscientiam peccati mortalis, & alioquin periculum vite magnum esset. Vnde non est audiendus Turrianus in summa part. 2. cap. 136. dub. 3. conclus. 1. asserens Parochum teneri ad ministrandum hoc sacramentum subdito laboranti morbo contagioso, etiam cum periculo contagij & mortis, & ita nostram sententiam tenet etiam Tannerus tom. 4. disp. 7. quæst. 1. dub. 3. num. 62.

RESOL. XXVIII

An agrotus, si non fuerit confessus in articulo mortis teneatur Parochus cum periculo vite Sacramentum Extreme-Vnctionis illi ministrare?
Et quid, si aliquis peste infectus, qui antequam incidit in amentiam, incidit in peccatum mortale, de quo solum habuit attritionem, an tunc Parochus teneatur cum periculo vite hoc Sacramentum ministrare, nisi Pastor esset valde necessarius, ex cuius morte multis immineret periculum spirituale? Ex p. 5. tr. 3. Ref. 83.

§. 1. **R**espondeo negatiuè cum Hurtado de Sacramento Extreme-Vnctionis dist. 1.2. in fine. vbi sic ait. Obseruandum est Parochum ex iustitia, aut ex fidelitate teneri conferre extremam Vnctionem agrotis eamque saltem interpretariuè petenti, quia tenetur non solum necessaria, sed etiam vitia rationabiliter petenti conferre, præsertim in periculo mortis, nihilominus ad id non tenetur, quando ipsi imminet periculum mortis ex administratione, vt ob pestem infirmi, aut aliter, quamuis infirmus sit absque Extrema-Vnctione decessurus, & quamuis nullum aliud Sacramentum susceperit, quia ex vna parte potest infirmus absque Extrema-Vnctione ne per contritionem saluari, & ex altera parte non satis constat Extremam-Vnctionem sufficere, ad delenda mortalia quoad culpam. Ita Hurtadus, cui adde Adamum Tannerum in suis eruditissimis commentariis ad D. Thomam tom. 4. disp. 7. quæst. 1. dub. 3. num. 62. Sed hoc intelligendum esse docet Iacobus Granado de Sacram. in 3. par. contr. 8. disp. 8. num. 6.

nisi Parochus certò seiret agrotum esse in statu peccati mortalis, & hoc remedio liberandum esse probabilius sibi persuaderet, nam in hoc casu, qui metaphysicus est, patitur æger extremam necessitatem spirituales, cui etiam cum periculo vite temporalis subuenire tenetur. Ita Granadus. Et alii eum similem ponit etiam Propositus in 3. part. quæst. vnica. de sac. extr. Vnct. dub. 6. num. 47. vt, v. g. si aliquis est infectus peste, qui antequam incidit in amentiam incidit in peccatum mortale, de quo solum habuit attritionem, tunc enim putat Parochum teneri cum periculo vite hoc Sacramentum ei ministrare, nisi Pastor esset valde necessarius, ex cuius morte multis immineret periculum spirituale, non tenetur compari periculo vite illud ministrare, imò nec videretur potestatem, cum imminens graue malum spirituale communitatis, cui obligatur, præponderet malo vitæ, & magis obligetur ipsi communitati, quam linguis in particulari: vnde non potest cum graui detrimen- communitatis priuatis consulere, v. g. in locis hæreticis infectis, vel vicinis hæreticis, pro quibus vix possit vllus Pastor inueniri, saltem mediocriter idoneus Pastor, cuius vita est necessaria ad conferendos subditos in fide, non potest cum aperto vite periculo sacramentum Extreme-Vnctionis ministrare, cuius in casu supra posito.

RESOL. XXIX

An si agrotus sit morti proximus, & non imminens Parochus, possit simplex Sacerdos, etiam Regularis Sacramentum Extreme-Vnctionis infirmo ministrare?
Et an si extra casum necessitatis, absente Parocho, Sacerdos infirmum vngeret, in excommunicationem præter peccatum mortale incurreret, vel an hæc excommunicatio restricta sit tantum pro Religiosis? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 82.

§. 1. **H**ic casus accidit in quadam villa, & ad illum liber respondere cum verbis Iacobi Granado de Sacram. in 3. part. contr. 8. tract. 2. dist. 8. num. 5. vbi sic asserit. Dubitatur potest, an sufficiat licentia tacita, vel præsumpta proprii Pastoris, vt Sacerdos secularis, vel religiosus possit aliam ministrare hoc Sacramentum. Respondetur cum Soto in disp. 23. quæst. 2. art. 1. quando clarè præsumitur proprium Pastorem id velle, tunc posse licite ministrare hoc Sacramentum à quolibet Sacerdote, rectè addunt Suarez disp. 44. sect. 2. & Henriquez cap. 13. §. 4. si agrotus sit iam proximus morti, & obtineri nequeat licentia à Parocho proprio, quia abest, siue quia non vult illam concedere, potest se aliam Sacerdotem conferre illi hoc Sacramentum, quia proprius Parochus non est rationabiliter irritatus, & saltem credi debet Summum Pontificem tunc velle, ne æger priuatur hoc Sacramento, quod licet non sit de necessitate salutis, est valde vitæ, & accidere potest, vt ab eo pendat salus æternæ, nimirum virtute illius Sacramenti consequatur remissionem peccatorum mortalium, vt aliquando ob- rineri potest. Ita Granadus. Vnde non est audiendus Gauantus in Enchirid. Epist. 207. Extreme-Vnctionis, num. 3. vbi docet Religiosos non posse ministrare hoc Sacramentum, nec etiam in necessitate; sed contrarium tene cum Ioan. Propositio in 3. part. quæst. vnica. de sacram. Extr. Vnct. dub. 6. num. 43. & Antonio Fernandez in Medulla casuum conscientie, part. 3. cap. 10. §. 1. num. 8. vbi tamen aduertit, si extra casum necessitatis absente Parocho Sacerdos infirmum vngeret, in excommunicationem præter peccatum mortale.

tale incurreret, quod etiam docuit Valentia tom. 4. disp. 8. q. 2. p. 1. Sed amicitissimus Andreas Vi-
thorellus in Append. ad Possuin. de officio Parochi. c. 9. putat contrarium quoad excommunicationem, nam Clement. loquitur tantum de Religiosis, & pœ-
næ sunt restringendæ.

RESOL. XXX.

An excommunicatus nominatim, vel suspensus possit in articulo mortis ministrare infirmo Sacramentum Extremæ-Vnctionis?
Et quid tamen si egrotus confessus fuerit? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 81.

Sup. hoc le-
ge doctrinã
quarum Re-
sol. senten-
tiarum, & in
tom. 1. tr. 1.
ex Ref. 15.
§. vii. ante
medium,
verf. Primus
est, & ex Re-
sol. 19. §. Ve-
rum. in fine.

§. 1. Censet Suar. in 3. part. tom. 8. disp. 44. scilicet. 2. num. 6. excommunicatum non posse, posse vero suspensum, quia hæc censura non priuat acta Ordinis. Verum id videtur, pace viri docti, minus solidè dictum, quia vel suspensio est totalis, quam communi iudicio constat prohibere etiam exercitium ordinis, vel est partialis ab officio, vel ordine, quo casu etiam prohibet functionem Ordinis, & administrationem Sacramentorum, vel est tantum à beneficio, vel iurisdictione, & eo casu etiam nominatim suspensus potest Sacramentum ministrare, quia suspensio à iurisdictione solum prohibet actus, qui sunt intrinsecè actus iurisdictionis, vt excommunicare, non vero qui sunt actus solius Ordinis, quamvis requirent in Pastore iurisdictionem vt licitè exerceantur. Itaque respondeo quo casu suspen-
sus ab Ordine potest hoc Sacramentum ministrare, posse etiam excommunicatum; vnde dico si Sacramentum sit infirmo ad salutem extremè necessarium, iuxta modum superiori dubio positum, desitque copia alterius Sacerdotis, posse, imò debere Pastorem nominatim excommunicatum, vel suspensum ministrare, neque eo casu rigorem Ecclesiasticæ censuræ habere locum cum ea, quæ pro disciplina Ecclesiastica sunt instituta, non debeant vergerè in apertum detrimentum animarum. Et hæc omnia docet Ioannes Præpositus in 3. part. quest. vnic. de sacram. Extremæ-Vnctionis dub. 6. num. 144. qui etiam in eodem loco putat hanc doctrinam esse fortè veriorè, etiam si hoc Sacramentum non esset ad salutem infirmi necessarium, quia videlicet fuerit confessus, nam licet in tali casu non sit ad salutem necessarium, est tamen maximè vtile, & conduens ad remissionem venialium, & ad robur contra diabolicos insultus maximè necessarium: ergo Ecclesia, quæ propter longè inferiorè utilitatè permitit commercium cum nominatim excommunicato, non censetur in nostro casu illud prohibere, & proinde licet Pastori in fauorem alterius Sacramentum ministrare. Nota tamen quod contrariam sententiam tenet cum Suarez, Ochagavia de Sacram. Extremæ-Vnctionis quest. 10. num. 3. Sed tu ne deseras sententiam Præpositi.

RESOL. XXXI.

An in articulo mortis aliquando sit ministranda Extremæ-Vnctio ab excommunicato denunciato, & hoc etiam tempore interditi?
Et quid, si saltem aliud Sacramentum non sit possibile ministrari? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 89.

Sup. hoc le-
ge doctrinã
Ref. præteri-
ta, & aliorũ
lectus not.

§. 1. Negatiuam sententiam docet ex Suarez. Vilalobos in summa, tom. 1. tract. 10. diff. 6. num. 6. vbi sic ait. [Ha sc de adactur, que el Sacer-

dote que estã descomulgado, no puede administrar este Sacramento por necesidad que aya del, segun sententia probable, que pues la Iglesia no permite que se de este Sacramento en tiempo de entredicho; lo mismo parece se ha de dezir en este caso, y por el configuiente que el enfermo no le puede recibir del descomulgado.] Sic ille, cui adde Fillucium tom. 1. tr. 3. c. 5. n. 97. Sed ego contrariam sententiam teneo cum Trullenck in expos. Bullæ Cruc. lib. 1. §. 3. dub. 7. n. 2. qui ait: In articulo mortis, quando aliud sacramentum non est possibile, non est improbableè posse ministrari Extremæ-Vnctionem, etiam ab excommunicato denunciato, & tempore interditi, quia tunc videtur habere locum sacramenti Pœnitentiæ, & potest facere de attrito contritum. Quod possit in eo casu à denunciato ministrari, docent Coninck 3. part. q. 64. art. 6. dub. 2. n. 48. & Auila de censur. 2. part. c. 6. disp. 3. dub. 3. concl. 4. Si enim à denunciato potest tunc ministrari, poterit etiam tempore interditi, in quo potest pœnitentia, cuius locum in eo casu Extremæ-Vnctio tenere videtur, v. g. si postquam offendit signa contritionis, amisit vsum rationis, ob idque non potest confiteri, & iamiam moritur, videtur tunc posse illi etiam tempore interditi ministrare Extremam-Vnctionem, quia tunc locum pœnitentiæ habere censetur. Ita Trullenck vbi si præ, quicquid in cõtrarium asserat Tannetius tom. 4. disp. 7. q. 1. dub. 3. n. 64. & Ludouicus de San Iuan quasi. vnic. art. 1. de sacram. Extremæ-Vnctio diff. 1. vbi docet tempore interditi non esse ministrandam moribundo sacram Vnctionem. [Porque este Sacramento in ningun acontecimiento es Sacramento de necesidad, ni ay precepto diuino, ni Ecclesiastico de recebile, luego la prohibicion de la Iglesia se estiende à estos.] Sed tu ne deseras in casu contingenti tenere sententiam affirmatiuam.

Sup. hac &
seq. difficult.
p. o tempore
interdicti in
duabus Ref.
seqq. & lege
etiam § 5.
annor. seq.
&c.

Sup. hoc in
tom. 3. tr. 11.
Ref. 2. §. De
susceptione,
& seqq. &
lege etiam
Ref. not.
præteritæ.

RESOL. XXXII.

An tempore interditi possit moribundo conferri Extremæ-Vnctio quando non potest recipere Sacramentum Pœnitentiæ?
Et an in dicto casu possit hoc Sacramentum ministrari ab excommunicato, & etiam denunciato Ministro?
Ex part. 5. tr. 10. Ref. 78. aliàs 77.

§. 1. Casus est curiosus, & affirmatiuè respondeo. Puto igitur in articulo mortis quando aliud sacramentum non est possibile, non est improbableè posse ministrari Extremam-Vnctionem, etiam ab excommunicato denunciato, & tempore interditi, quia tunc videtur habere locum sacramentum Pœnitentiæ, & potest facere de attrito contritum. Quod possit in eo casu à denunciato ministrari docent Coninck 3. p. q. 64. art. 6. dub. 2. n. 48. & Auila de cens. 2. p. c. 6. disp. 3. dub. 3. concl. 4. Si enim à denunciato potest tunc ministrari, poterit etiam tempore interditi in quo potest pœnitentia, cuius locum eo in casu Vnctio Extrema tenere videtur, v. g. si postquam offendit signa contritionis, amisit vsum rationis, ob idque non potest confiteri, etiam iam moritur, videtur tunc posse illi etiam tempore interditi ministrare Extremam-Vnctionem, quia tunc locum pœnitentiæ habere censetur. Ita docet Trullenck in Bulla Cruc. lib. 1. §. 3. dub. 7. numero 2.

Sup. hoc in
Ref. præteri-
ta. paulo
post interdi-
verf. In arti-
culo mortis,
& in Resol.
seq. & in to-
3. tract. 1. ex
Ref. 2. lege
etiam doctri-
nam à §. De
susceptione,
& seqq. &
pro excommu-
nicato &
denunciato
Ministro cõ-
tento in hoc
textu in
principio
Ref. 1. huius
annor. & in
aliis eius
primæ ant-
not.

RESOL. XXXIII.

An moribundo sensu carens sit vngendus tempore interditi?

dicti, non valens alia Sacramenta recipere, si non habeat Bullam Cruciatam: Ex p. 3. tr. 4. Ref. 170. alias 171.

Sup. hoc supra in Ref. 31. paulo post initium, vers. In articulo mortis. & in Refol. 32. & in 10. 3. tr. 1. Ref. 2. §. Sed diffinitas, &

§. 1. **N**egativam sententiam docet Petrus de Ledesma in summa tom. 1. de sacram. Extrema-Vnctionis, cap. 2. l. concl. 4. vbi sic asserit. [Es cierto que en el tal caso no es licito administrar al enfermo el sacramento de la extrema vnction. Esto enseñan comunmente los Doctores, por que dicen, que de la extrema vnction no se puede administrar en tiempo de interdictio, y nunca facan este caso; la razon es, porque este sacramento en ningun caso es sacramento de necesidad, ni ay precepto divino de recibirlo, luego la prohibicion de la Iglesia estendiendose a este caso.] Ita ille.

2. Sed ego contrariam sententiam in facti contingentia consulo, nempe moribundum sensibus destitutum, qui sacram Eucharistiam, & sacramentum Pœnitentiæ, non poterat recipere, fuisse omninò iungendum, etiamsi non haberet Bullam Cruciatam, & esset in civitate interdictum. Et hanc sententiam docet Zambranus de casibus tempore mortis, cap. 5. dub. 7. num. 5. vbi sic ait: Satis probabile est, licet ministrari posse, & debere Extremam-Vnctionem morienti carenti omni privilegio, etiam tempore interdicti, & maxime si tunc careret sensu. Ita ille, qui multas rationes adducit, & citat Henriquez lib. 3. cap. 10. num. 3. in glosa littera F. & multos viros doctos à se consultos. Et ipse Ledesma vbi supra, etiam hanc sententiam probabilem putat. Restat modò respondere ad argumentum Ledesmae. Dico igitur, quòd nec iura, nec Doctores loquuntur in casu nostro, cum negant tempore interdicti posse sine privilegio dari Extremam-Vnctionem; nam agunt de casu ordinario, in quo moriens recipit aliud Sacramentum, vel quando licet non recipiat, potest tamen commodissime adiri iudex, qui posuit illud interdictum, vt tollat illud prædicto casu. Igitur nostram sententiam in favorem animatum omnino amplectendam esse puto, & illam Parochi, si casus occurrat, sine metu in praxim (me impellente, & consulente) deducant.

RESOL. XXXIV.

An Sacerdos tempore pestis possit ungere infirmum, non digito, sed virga oblonga, vel eius contactum effugiat? Ex part. 3. tractat. 4. Resolut. 166. alias 167.

Sup. hoc supra in Ref. seq.

§. 1. **H**is annis elapsis, quando hic morbus miserimè civitatem hanc afflixit, sententiam affirmativam consulo, quam docent Chapeauilla de sacram. Extrema-Vnctio quæst. 34. & Franciscus Sylvius in 3. part. quæst. 32. art. 3. vbi sic asserit. Curet Sacerdos habere vestes breves, & ita eas ad se colligat, vt quàm maxime potest, fugiat contactum infirmi. Præterea egrotum (si potest) constitui faciat in loco puro, & libero, non se statuat inter ignem, & infirmum, munit se præservativis iudicio medicorum, & vti potest virga oblonga, verè tamen oleo tincta, sic vt perficiatur vnctio. Peracta autem vnctione, virgam eiusmodi aut purgabit, ac in similem vsum servabit, si aurea, vel argentea sit propter reverentiam Sacramenti, vel igne comburatur, si sit lignea. Ita Sylvius, quæ omnia multum pro praxi in tali casu erant conducantia.

RESOL. XXXV.

An Sacerdos infirmis peste morientibus possit Sacramentum Extrema-Vnctionis ministrare virgula argentea oblonga, &c.

Et an in tali casu liceat Parocho ministrare Extremam-Vnctionem unguendo quidem omnes quinque sensus, sed unam aurem, unum oculum, unam manum, sed non manum, & deinde videndo hac forma omnes singulas parciales sub vna totali amplectente, dicendo: Per istas sanctas vnctiones indulget tibi Deus quicquid per visum, auditum, gustum, & tactum deliquisti? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 79.

§. 1. **A**ffirmativam sententiam olim docuit in illa, quibus nunc addo Vicoresium in de sacram. Extrema-Vnctionis, fol. 68. & Marchinum de pecc. p. 3. c. 5. n. 1. vbi sic ait. In magno vitæ discrimine esse incongruum ministrari à Parochis Extremam-Vnctionem à longè virgula quadam argentea, sive lignea, quæ ex alia materia confecta ad pedem extendandam; & ratio afferri potest, quia ex vna parte huiusmodi instrumenti vltus non infertur quædam Sacramento irreverentiam, ex alia magnum nobis à natura ius tribuitur conferenda. Idem vult. Sic ille. Item etiam docet Ioannes Præpositus in 3. p. q. 1. de sacr. Extrema-Vnctio dub. 6. n. 48. Barbosa de off. Parochi, c. 22. n. 16. Iacob Mancinus in practica vniuersali infirmos pr. 8. dub. 18. vbi ita asserit practice. D. Ferr. de Marchis Archiepiscopus Smyrntem. vide etiam Suarez tom. 4. disp. 44. sect. 3. num. 10. Sed in tali casu liceat Parocho ministrare Extremam-Vnctionem, unguendo quidem omnes quinque sensus, sed vnâ autem, vnum oculum, vnâ manum, & deinde videndo hac forma omnes singulas parciales sub vna totali amplectente: Per istas sanctas vnctiones indulget tibi Deus quicquid per visum, auditum, gustum, & tactum deliquisti; & affirmatiuè respondi vbi supra, resolut. 166. cum multis Doctoribus, quibus nunc addo Marchinum loco citato cap. 7. cum Fillucio tom. 1. vbi cap. 5. num. 129. vbi sic asserit. In casu necessitatis quando nimium esset vel periculum contagi, vel vt infirmus ante moriatur sub conditione mentis concepta posset Minister vnica actione attingere quinque sensus unguendo vnum oculum, vnâ autem, & vnâ manum, &c. & super hanc totam vnctionem proferre formam, quæ omnes quinque comprehendat, dicendo: Per has sanctas vnctiones indulget tibi Deus quicquid per visum, auditum, gustum, & tactum deliquisti, &c. Sic enim faciendo, nec fit iniuria Sacramenti, & proximo potest esse vtilè vtile, fortè etiam ita saluabitur, qui alias conueniendus fuisset, vt si esset tantum attritus & constitutus aliàs non posset. Ita Fillucius.

RESOL. XXXVI.

Quo tempore sit danda infirmis vnctio extrema? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 172. alias 173.

§. 1. **E**xperientia nos docet, parentes vplurimum amare magis corpora, quàm animas infirmorum, & ideo quando agitur de Extrema-Vnctione illis ministranda clamant, & vsque ad vltimum differre volunt; sed in hoc quantum erret etiam contra salutem corporum infirmorum, demonstrat doctrina

doctrina Soti in 4. sent. dist. 23. quæst. 2. art. 2. & Ioannes de la Cruz in direct. conscient. part. 2. de sacram. Extr. vnct. dub. 3. concl. 3. vbi sic asserit. Sanitas corporis est effectus istius Sacramenti non infallibilis, sed quando subiectum est dispositum, & aliàs salus corporis expedit salutem animæ, & tunc subiectum est indispotum, quando est ita viribus corporis destitutum, quod virtus finita istius Sacramenti non potest illud sanare. Et paulò post dub. 4. concl. 2. ita ait. Cùm hoc Sacramentum in causando salutem corporis, non operetur miraculosè, sed virtute ordinaria supernaturali, non speretur tempus, quo cause naturales iuuari non possint, sed adhuc spes salutis duret. Ita ille. Sed audiamus etiam Pitigianum in 4. sent. tom. 2. dist. 23. quæst. vnica, art. 5. q. 4. sic loquentem. Non est expectandum, vt infirmus iam sensu, & cognitione careat, nam id est contra reuerentiam, & vtilitatem Sacramenti; nec etiam est expectandum tempus, in quo iam constet infirmum non posse naturaliter viuere, nam hoc etiam derogat secundario fini huius Sacramenti. Nam quamuis hoc Sacramentum supernaturaliter iuuat ad sanitatem recuperandam, non tamen est consentaneum expectare tempus, in quo ferè manifestè sit necessarium miraculum, nam hoc est quodammodo tentare Deum, & virtutem Sacramenti velle experiri. Hæc Pitigianus.

RESOL. XXXVII

Quonam tempore infirmitatis debeat Sacerdos inungere moribundum? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 95.

^{Sop. hoc in Ref. præterita.} §. 1. **L**ibet huic dubitationi respondere cum verbis Kellisonij tom. 2. in 3. part. quæst. 32. art. 3. vbi sic ait. Notandum est, quod sicut non est conferendum sacramentum hoc nisi iis, qui probabiliter præsumuntur extremè laborare, & quasi in exitu huius vitæ constituti, ita non esse nimis differendum hoc sacramentum. In quo peccant Ministri, qui non adhibent hoc sacramentum, vel amici infirmi, qui Ministrum non accersunt, donec infirmus iam iam exhalaturus est animam, & vsu omni rationis destituitur, quia vsus rationis & deuotio infirmi plurimum confert ad effectum huius sacramenti; & hoc sacramentum confert vires contra tentationes, quæ solent præcedere priuationem vsus rationis, cùm destitutus ratione non sit capax tentationum, neque leuaminis contra vim morbi. Quo circa hac in re prudenter procedendum est, & neque nimium festinandum, (cùm non omnis ægrotus sit capax huius Sacramenti, vt supra,) neque nimium tardandum, cùm vsus rationis, & deuotio infirmi multum conferat. Quocirca mentitur Calvinus lib. 4. institut. cap. 19. tit. de vltima vnctione, numer. 25. quando asserit, Iacobum omnes infirmos inungi voluisse, Catholicos non infirmos, semimortua cadauera sua inspicere pinguedine, cùm iam anima in primoribus labris laborat, vel, vt ipsi loquuntur, in extremis. Neque enim omnes Ministri differunt hoc sacramentum, donec infirmus mortuus penè sit, vel ratione destitutus, & si qui differant ab Episcopis reprehendantur, & puniuntur. Vide etiam Philippum Fabrum in 4. sent. dist. 23. quæst. vnica, dist. vnica, cap. 4.

^{Sop. hoc late in Ref. seq.}

RESOL. XXXVIII

An Sacramentum Extremæ-Vnctionis collatum infirmo non grauius, vel periculose laboranti, sit validum?

Et an si postea periculose laboret, sit ei denno Sacramentum ministrandum?

Et an in dubio, (non loquor in casu opinionis,) an morbus de se, vel in hoc indiuiduo est periculosus, possit Extremæ-Vnctionis ministrari?

Et an in hoc casu ministranda sit Extremæ-Vnctio sub conditione? Ex part. 9. tr. 6. & Milc. 1. Ref. 44. aliàs 45.

§. 1. **Q**uoad primam difficultatem, affirmatiuam sententiam probabilem esse purat Quintanadu. in Theolog. moral. tom. 1. tract. 5. singul. 2. num. 5. Et quoad infirmitatem grauem, licet non appareat periculosa, etiam tanquam probabilem illam admittit Lessius in 3. part. D. Thomæ, de Sacram. Extremæ-Vnctionis, cap. 4. dub. 1. num. 21. Imò etiam in casu, quo morbus non sit ita grauis, hanc sententiam probabilem esse existimat Ioannes Vvigers in Supplement. 3. part. D. Thomæ, quæst. 32. num. 3.

^{Sup. hoc in Ref. præterita, post medium, lege ver. cum non omnis ægrotus.}

2. Probari potest hæc opinio, tum ex D. Iacobo, qui solum expostulat infirmitatem, nullius periculi mortis mentionem faciens, ibi: *Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros*, &c. Tum ex Trid. sess. 14. cap. 3. asserente. *Hanc Vnctionem esse infirmis adhibendam, illis præsertim, qui iam periculose decumbunt, vt in exitu vitæ constituti videantur.* Vbi notandum est verbum, *præsertim*, quod indicat, aliis infirmis ab iis, qui constituti sunt in exitu vitæ, vnctionem esse adhibendam. Tum ex Florent. dicente; *His tantum infirmis vnctionem dari debere, de quorum morte timetur.* Expendo verbum, *debere*, quod ad licitum vsum, non ad valorem spectat: alias loco, *debere*, vteretur Concilium, verbo, *posse*, Ergo, &c.

3. Sed ego puto, absolute dicendum in vtroque casu posito in titulo Resolutionis, Sacramentum esse inualidum. Et ita docet Suarez tom. 4. in 3. part. dist. 42. sect. 2. num. 4. & 5. Nicolaus Ylambert in 3. part. tom. 3. de Sacram. Extremæ Vnctio. dist. 6. art. 2. Granada in 3. part. cont. S. tr. vnica, dist. 6. n. 2. Castr. Pal. tom. 4. tr. 26. dist. vnica, punct. 6. n. 15. Caspensis in Cur. Theolog. tom. 2. tr. 27. dist. 4. sect. 2. n. 12. Amicus vbi infra, & alij communiter. Et ratio sumitur (ait Ylambert, vbi supra) ex citato D. Iacobij dum pro eo verbo, quod habet vulgata nostra editio, *infirmatur*, Græca editio habet, *ἀσθενῶν* quæ, iuxta vim suæ significationis, significat esse sine vitibus, & præ infirmitate deficere; item, ex eo, quod idē textus Græcus explicet hanc, *infirmi*, tali particula, quæ, vt, supra notauimus, significat moribundū, graui morbo laborantem, eoque, veluti deficientem: tum denique ex illa alia particula, *alienabit eum*, quæ, iuxta textum Græcum, vt supra monuimus, idem sonat, ac infirmū, præ morbo sopitum sensib. *excitabit*. Confirmatur amplius: si Sacramentum hoc posset conferri homini non ita infirmo, Sanctus Iacob. non diceret, *Inducat Presbyteros Ecclesie*; sicut de aliis Sacramentis, quæ sanis, aut parum infirmis ministrantur, solemus loqui: quia hoc cedit, tum in reuerentiam, tum in deuotionem Sacramenti, & in humilitatem susipientis: at ait Sanctus Iacobus: *Inducat Presbyteros Ecclesie*, id est, vocet eos ad domum suam, in qua decumbit ægrotus. Deinde, si morbus ille, quem postulat Sanctus Iacobus in suscipiente hoc Sacramentum, esset tantum leuis, & nullo modo periculosus; non consuleret, tanquam remedium aliquod, Sacramentum quod est remediū aliquod supernaturale; sed diceret, esse recurrendum ad Medicos, & naturalia remedia: quia non videtur esse ita conueniens recurrere ad remedia supernaturalia pro bonis corporis, vbi est evidens superesse naturalia. Probatum item ex Florent. Trident. & eius Catechismo, vt supra: item.

item, ex eo, quod Sacramentum hoc frequenter vocetur, *Sacramentum extremum* *Extrema-Vnctio*, quod conferatur extremo morbo laborantibus.

4. Deinde Concilium Tridentinum *sess. 14. in Prooimio huius Sacramenti*, asserit, institutum esse à Christo Domino, ut finem nostræ vitæ, tanquam firmissimo quodam præsidio, muniret aduersus Diaboli insidias. Supponit ergo, non aliis, quam iis, qui in fine vitæ esse creduntur, ministrandum esse. Quod optimè confirmari potest ex eo, quod sit totius vitæ Christianæ (ut inquit Concilium) consummatio. Secundo, si quilibet infirmus huius Sacramenti capax esset, eique validè ministrari posset, nulla appareret sufficiens ratio, cur Ecclesia solis infirmis periculosis hoc Sacramentum concederet, & aliis denegaret, iniuste enim viderentur priuari tanto Sacramenti fructu; quo ex institutione Christi capaces existunt. Vnde ex his patet responsio ad argumenta contraria.

5. Sed hic obiter quæro, an in dubio (non loquor in casu opinionis), an morbus de se, vel in hoc indiudivo sit periculoso, possit *Extrema-Vnctio* ministrari? Et citò, censet *Chapeauilla de ministrat. Vnct. cap. 5. quest. 11.* ministrandum esse vnctionem sub conditione: at verius existimo cum *Layman tr. 8. cap. 4. circa finem*, ab hoc Sacramento suspendendum esse: tum, quia non est Sacramentum necessitatis: tum, & præcipue, quia Sacramentum ministrari non potest ei, quem saltem sub opinione probabilis non contulerit illius fructus esse capax: tum, quia est præceptum, ne aliis, quam vitæ periculosis ministraretur, cuius præcepti transgressio exponitur, qui infirmo dubium vitæ periculum tantum habenti vnctionem concederet. Et ita etiam docet *Palaus vbi supra, num. 13.*

6. Non nego tamen, opinionem *Chapeauilla* esse probabilem, quam absolute tenet *Ysambert loco citato, num. 6.* vbi sic ait: [Imò, si Medici nullum adhuc habeant positum iudicium, quo prudenter, & probabiliter assentiant, infirmum esse in periculo, sed grauius hæsitent, licet suspendant iudicium, nihilominus infirmus non desinit esse capax huius Sacramenti: quia tunc ob eiusmodi prudentem hæsitacionem Medicorum, timetur de morte talis infirmus; & proinde cum ex *Florentino supra* allegato, hoc Sacramentum debeat dari infirmo, de cuius morte timeretur, debet etiam & huic conferri, maxime cum possit esse ei alicuius necessitatis; & Sacramenta, quæ sunt necessitatis, possunt etiam conferri in dubio, ne Christianus priuetur remedio.] Ita ille.

7. Et hæc dicta sufficiant circa primam difficultatem. Deueniamus itaque ad secundam, videlicet, an si infirmus in morbo non periculoso vnctus sacro oleo, postea incidat in infirmitatem periculosam, sit ei denuò Sacramentum *Extremæ-Vnctionis* ministrandum? Et affirmatiuè respondet *Quintanadueñas vbi supra, num. 6.* & merito quidem. Vnde in eius fauorem adducam auctoritatem *Patris Amici in Cur. Theolog. tom. 8. disp. 19. sect. 10. num. 186.* vbi sic ait: [Ex dictis infero, si quis hoc Sacramentum suscepit tempore, quo morbus non censetur periculoso, posset postea hoc Sacramentum repetere, quando idem morbus euadit periculoso; tum, quia, *supra* ex Conciliis ostendimus, hoc Sacramentum collatum infirmo graui, ac periculoso morbo non laboranti, est inualidum: tum, quia, citò, fuerit validum: quia tamen morbus mutatus de non periculoso, in periculoso, constituit infirmum sub noua necessitate, potest iterari.] Ita ille.

RESOL. XXXIX.

An in eadem infirmitate possit Sacerdos aliquò anno inungere?

Et notatur, quod non est necessarium, ut infirmus reciperet sanitatem, & postea incidat in finem, vel alium morbum, & simile periculum, sed satis est, si maneat infirmitate, v. g. hæctica, vel hydropsi euadat periculum mortis, & post aliquod tempus iterò incidat in periculum mortis, tunc enim toties quoties hoc acciderit, potest iterari hoc Sacramentum? Ex part. 1. tr. 3. Ref. 96.

§. 1. Hoc Sacramentum non respicit tantum infirmitatem, sed etiam infirmitatis statum, quo secundum humanam estimationem infirmus appropinquat morti; quocirca cum infirmitas hoc sit est diuturna, & vnus tantum est periculum mortis, non debet hoc Sacramentum iterari. Quando vero morbus est diuturnus, ut est hæctica, & hydropsi, tunc si videatur periculum, vel articulus mortis, debet infirmus inungi, & si postea euadat hoc periculum, & durante illo morbo iterum recurret idem periculum, debet iterum inungi.

5. Notandum, hoc Sacramentum, ut *supra*, esse medicinam, non solum contra infirmitatem animæ, sed etiam corporis, si illa impediatur, quocirca recurrente periculo mortis, repetenda est medicina. Non est autem necessarium, quod infirmus recuperet limitatem, & postea incidat in similem, vel aliud morbum, & simile periculum; sed satis est, si maneat infirmitate, v. g. hæctica, vel hydropsi, euadat periculum mortis, & post aliquod tempus, quod relinquitur iudicio prudentis viri, iterum incidat in periculum mortis. Tunc enim toties quoties hoc acciderit, potest iterari hoc Sacramentum, ut infirmus habeat leuamen in articulo mortis. Quo circa *Concil. Trid. sess. 14. cap. 3. de Extrema-Vnctione*, sic pronuntiat. Quod si infirmi post susceptam hanc vnctionem conualuerint (hoc est, vel omnino recuperentur valetudinem, vel ad tempus melius se habuerint, & euaserint periculum mortis) iterum huius Sacramenti subsidio iuari poterunt, cum in aliud simile discrimen incidierint. Vide *Kellionium tom. 2. in 3. part. quest. 3. art. 2.* *Ludouicum de San Juan. quest. vnic. 1. 7. de sacram. extrem. Vnct. dub. 5. cont. 2.* *Viretorellum tr. de sacram. Extr. Vnct. fol. 70.*

RESOL. XL.

An preseruante periculo alicuius infirmitatis, in qua sumpta est *Extrema-Vnctio*, si adueniat periculum alterius infirmitatis possit ager denuò inungi?

Et quid, si antiquum periculum, quod iam aduersum redit, an iterum, ac tertio, vel quoties aduenit periculum, possit infirmus inungi, maxime in articulo mortis diuini, ut in hydropsi, & similibus?

Et an sit peccatum mortale absque necessitate non repetere formam *Extremæ-Vnctionis* in singulis memoratis vnctionibus?

Et quid sentiendum est in prædicto casu de multitudine, et valore Sacramenti? Ex part. 10. tit. 11. & Mil. 11. Ref. 11.

§. 1. Casus est curiosus; & apud nullum Dedicem forsan inuenies, nisi apud non minus ingeniosum, quam doctum Patrem *Dicastrum de Sacram. tom. 1. tract. 7. disp. 1. dub. 1. num. 64.* vbi sic ait: Quamuis *Extrema-Vnctio*, non imprimis characterem,

Sup. hoc in Ref. not. leg.

rafterem; nequit tamen eodem periculo morbi valide iterari; idque constat ex vlt. Ecclesie: quando verò adest nouum periculum, aut antiquum periculum, quod iam desierat; redit; valide iterum administrari potest. Vnde etiam perseuerante antiquo periculo, non tamen ita proximo; id est, etiam perseuerante agitudine eadem, cessante tamen vrgenti illo periculo, si postea contingat in nouum periculum incidere; valide confertur Sacramentum iterum, ac tertio, vel quoties de nouo aduenit periculum. Difficilius est, an, si perseuerante eadem agitudine cum suo statu periculoso, adueniat noua aliqua agritudo omnino distincta à præcedenti, etiam illa per se tam periculosa, vt sufficiat per se ad conferendam Extremam Vnctionem, possit iterum repeti hoc Sacramentum? In qua re, saluo meliori iudicio, Ego distinguem, si enim agritudo superueniens iudicio Medicorum sit aliquid natura sua comitans, vel ordinariè consequens, aut annexum priori agritudini perseuerant; tunc, etiam si secundum leges physicas curationis, & secundum definitiones agritudinum, seu morborum, specie distinguantur, possunt, & debent reputari pro vno, & eodem. Item, si morbus, vel agritudo superueniens idè periculosa sit comparatione subiecti, quia casu inueni subiectum præcedenti morbo laborans; secus non futura notabiliter periculosa, potest adhuc illud periculum præcedentis morbi censerè auctum, creuisseque ex aduentu alicuius concussæ, ac proinde non iterandum hoc Sacramentum. Si verò causa superueniens ipsa per se independentè è præcedenti, tam periculosa sit, vt nouum censeatur periculum, sufficiens se solo ad conferendum Extremam Vnctionem patienti; non improbabile mihi videtur posse iterum repeti Sacramentum; est enim simpliciter alius status agroti, morbulque diuersus, maxime, si adhuc erat spes aliqua naturaliter sanandi in præcedenti morbo, tamè ex superuentu sequentis ea spes tollatur. Vnde si contingat agrotum malignis febribus periculose decumbentem ab aliquo lethali ter vulnerari, etiam si ratione prioris agritudinis suscepit Extremam Vnctionem; probabile omnino puto, posse iterum licitè, & validè Extremam Vnctionem recipere: tunc quia agritudo simpliciter noua constituit hominem in nouo & distincto agone, & noua & distincta necessitate auxiliorum respectu secundæ agritudinis, ad cuius agonem, & certamen nondum existentis non data fuerat gratia præcedentis Sacramenti. Nec enim Sacramentum hoc confert gratiam cum respectu ad auxilia, vel (quod idem est) auxilia non conferuntur intuitu Sacramenti suscepti, nisi comparatione agritudinis, in qua existerat agrotus, quando suscepit Sacramentum. Cum ergo iam existat simul in alia noua agritudine, non minus indigente gratia, auxiliis, & inductione Presbyterorum Ecclesie, qui orent super agrotum, vt oratio fidei saluet infirmum, & alleuet eum Dominus; non vidèo cur ad hos omnes effectus, & ad sanitatem etiam corporis, modo explicato, non possit vti secundo Sacramenti huius remedio, vrgente secunda indigentia; quod enim alia agritudo nondum obierit, per accidens esse videtur, si expectemus præcisè nouæ agritudinis indigentiam. Hucusque Dicastillus, quæ secundum eius mentem dicta esse volo.

2. Dicendum est igitur, posse iterum hoc Sacramentum in agritudinibus diuturnis, vt in hydrophisi, & similibus, quando accidit periculum mortis, quod potest accidere aliquando bis, & ter; vt notat Zanardus in Direct. Theolog. par. 1. de Sac. Extr. Vnction. cap. 5. in fine, quod etiam notauit Raguccius in Lucerna Parochorum, de Sac. Extr. Vnct. quest. 10. num. 3. vbi testatur in ciuitate Beneuenti quemdam

Scipionem Mascambrannum supra ter fuisse vnctum in quadam infirmitate, in qua melius se habuit, & deinde iterum subit periculum mortis.

3. Sed si obiter hic aliquis inquirat, an sit peccatum mortale absque necessitate non repetere formam Extremæ Vnctionis, in singulis membrorum vnctionibus; negatiuè respondet vbi supra Dicastillus, *amb. 4. num. 69.* sic asserens: De repetitione verò eiusdem formæ in singulis vnctionibus, Aliqui putant esse necessariam saltem necessitate præcepti in vnaquaque vnctione sua formam repetere, quod mihi placet. Vtrum autem sit peccatum mortale, ita sine vrgente necessitate omnes conferre Vnctiones, vt interim, dum sunt, vna tantum forma communis omnibus proferatur? Aliqui Recentiores dicunt: nisi moneatur vngendus de periculo nullitatis Sacramenti, esse mortale; nimirum supponentes illam doctrinam, quod in materia Sacramentorum, nec forma, nec materia dubia, nec minister dubius adhiberi debeat, nisi saltè moneatur susceptorus de periculo nullitatis. Quæ sententia probabilis est, & in praxi omnino sequenda: sed non quidquid est positum in opinione, statim celsendum dubium quoad hoc, tunc enim aliqua, quæ quamuis non sint certa omnimoda certitudine, ad eam proximè accedunt; vel tanta est probabilitas, vt possit quis mortaliter esse securus. Et quidem in nostro casu, cum præter Vnctionem legitimam, vt supponimus, oratio Presbyteri adhibeatur communis pro omnibus Vnctionibus; non video esse timendum, aut dubitandum de nullitate, aut valore Sacramenti; vt censerè debeat peccatum mortale ex eo præcisè capite, quod hic, aut ille Doctor velit mouere Quæstionem. Talis est illa quæstio de valore Sacramenti Pœnitentiæ cum sola attritione, etiam cognita vt tali. Vnde existimo vnicam formam sufficere. *Per istas sanctas Vnctiones, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Deus quicquid peccasti per visum, auditum, odoratum, gustum, & tactum.* Interim exhibendo omnes prædictas Vnctiones: hæc enim verba tam integre, & expressè significant, atque significarent singulæ formæ per se dictæ. Hæc Dicastillus. Sed ego hanc sententiam in sola necessitate olim admisi, & nunc admitto cum Tannero *tom. 4. disp. 7. quest. 1. amb. 1. num. 19.* & tenet, me citato, Pater Lugo *de Sacram. in genere, cap. 12. num. 3.*

Sup. hoc supra in Ref. 8. paulo post initium, à veris & doctissimus Barbosa vlt. que in fine, & in Ref. 10. & 11. leges eas per totas, & in Ref. 35. ad mediū, à veris sed an in tali casu, &c.

Sup. his materia, forma, & Ministro dubio supra in tr. 1. ex doctrina Resol. 102. §. 1. post mediū, ad veris. Sequitur grauitè, & in alio §. & veris, eius not.

Sup. his nullitate, aut valore supra in Ref. 16. §. Tertia, & §. Adhuc & in aliis eius not. & lege etiam Ref. & veris, annot. primæ huius §.

Admitit in Ref. præteritæ annot. & in eodem §. Tertia, & in aliis eius not. & signatè lege Resol. 10. &c.

RESOL. XLI.

An. Sacerdos moribundus possit se ipsum ungere? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 94

§. 1. Videtur affirmatiuè respondendum, quia, vt supra satis probatum est, Sacerdotem moribundum posse se ipsum communicare, sed respondeo negatiuè, quia S. Iacobus satis indicat diuersas esse personas infirmi & Presbyteri vncturi. Secundo, quia forma mutaretur substantialiter quoad significationem verborum, non enim idem est: indulgeat tibi Deus quicquid deliquisti; & indulgeat mihi quicquid deliqui, & c. sicut esset mutatio substantialis si quis diceret, Baptizo me, vt docet S. Thom. *quest. 66. art. 5. ad 4.* Tertio, quia sacramenta quæ perficiuntur ipso vsu, requirunt ministerium à suscipiente diuersum. Aliud est de Eucharistia, quæ est sacramentum in re permanenti consistens, & ita docet Mercerus in 3. part. de Sacramentis, *quest. 32. art. 5.*

RESOL.

Sup. hoc in Ref. præteritæ.

RESOL. XLII.

An Parochus, si cognoscat per confessionem puerum nunquam actualiter peccasse, teneatur ministrare illi Extremam-Vnctionem? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 180. alias 181.

§. 1. **N**egatiuam sententiam mordicus tenet Didacus Nugnus in 3. part. tom. 2. quæst. 32. art. 2. diff. 2. & in terminis Ioannes Sancius in selectis, diff. 27. num. 18. quia qui nunquam peccauit, subiectum habile non est, cuius respectu forma vnctionis verificari valeat. Nam qua ratione verè dici potest, *Indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti.* &c. respectu illius, qui nec peccatum, nec peccati reliquias habet, cum nulla vnquam labe fuerit infectus? Ita Sancius.

2. Sed mihi contraria opinio magis placet, quam tuetur Suarez tom. 4. disp. 42. sect. 2. num. 10. quia in hoc casu infirmus indigebit Sacramento Extremæ-Vnctionis ob robur acquirendum aduersus tentationes & ad superandam tristitiam ex infirmitate manantem, & accipiet gratiam, qua perfectius ad ingressum gloriæ præparetur. Et ita hanc sententiam ex multis aliis rationibus præter Suarez tenent etiã Villalobos in summa, tom. 1. tract. 10. diff. 4. num. 7. Pitigianus in 4. sent. tom. 2. disp. 23. q. vnica. art. 5. Reginaldus in praxi tom. 2. lib. 28. ap. 11. num. 69. Filiucius tom. 1. tract. 3. cap. 4. n. 108. Coninch de Sacram. disp. 19. dub. 7. num. 25. Henriquez lib. 3. cap. 11. num. 3. & alij.

3. Vnde apparet immerito hanc sententiam falsam à Nugno fuisse vocatam. Restat modò respondere ad argumentum Sancij, quòd forma non falsificatur in tali casu, dicendo, *Indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti;* nam hunc sensum facit, Imponendo tibi gratiam sacramentalem de se remissiuam peccati, si fortè adfit, sicut qui in sacramento Pœnitentiæ absoluit quempiam iam contritum, nam illa verba, *Absoluo te à peccatis tuis,* sensum reddunt, Impono tibi gratiam remissiuam peccatorum. Vide Coninch de Sacram. disp. 4. dub. 4. num. 59. & 60. Filiucium ubi supra, & alios.

RESOL. XLIII.

An puer sit vngendus Sacramento sub conditione, quando dubitatur, si habeat vsum rationis?
Et quid, si dictus puer receperit Sacramentum Pœnitentiæ etiam sub conditione? Ex p. 3. tr. 4. Ref. 168 alias 169.

Sup. hoc in Ref. 1. post seq. c. vlt. in §. vlt. & supr. in tr. 2. Ref. 90. §. 1. in fine

§. 1. **A**D hunc casum ita respondet Zambranus de casibus occurrentibus tempore mortis, cap. 1. dub. 1. num. 7. Credo dandam esse Extremam-Vnctionem sub conditione, quando de puero dubitatur, an haberet vsum rationis sufficientem ad sacramentum Pœnitentiæ; licet in tali casu dubij de vso rationis, videatur esse tutius non dare vnctionem, quando dictus puer non posset recipere sacramentum Pœnitentiæ sub conditione, quamquam non sit omninò improbable etiam tunc posse dari vnctionem, sub conditione scilicet, Si es capax, propter maximam eius vtilitatem, & fructum in tali articulo mortis, quem summopere refert feliciter concludere. Ita ille sed tu absolute, & sine vilo timore dabis Extremam-Vnctionem sub conditione. Et ita docet Sancius in selectis, diff. 28. num. 17. qui omnino videndus est.

RESOL. XLIV.

An pueris danda sit Extrema-Vnctio, si non sint capaces Sacramenti Eucharistia, sed tantum Pœnitentiæ?
Et asseritur in articulo mortis pueris doli capacibus, si aptis confiteri dandum esse Viaticum? Ex part. 3. tr. 4. & Misc. 2. Ref. 89.

§. 1. **N**egatiuè respondet Sotus in 4. sentent. diff. 2. art. 2. quæst. 2. art. 2. eolum. vlt. ver. si quæram Vialdus in candel. aur. de Extrema-Vnct. cap. de sacrific. num. 7. & quidam doctus theologicus, asserens pueris dandam non esse Extremam-Vnctionem nisi in ea etate, & dispositione sint, vt etiam sacrum Viaticum accipere possint, & hoc multis in locis consuetudine obseruari.

2. Sed aduersus dictam consuetudinem, & DD. opinionem insurgit, & meritò Melchior Zambranus de cas. occurr. temp. mor. cap. 5. de Extrema-Vnct. per totum, & DD. quos ipse citat, quibus ego addo Layman in Theol. moral. lib. 6. tract. 7. cap. 4. num. 2. & Ludouicum de San Iuan in summa, tom. 1. de sacram. Extrema-Vnct. quæst. vnica. art. 6. dub. 3. conl. 1. vbi sic ait. [Para recibir la Extrema-Vnctio no es menester que el niño llegue a edad de recibir el Sacramento de Eucharistia, como pienta vn Acolito moderno, aunque muy docto, porque para recibir el Santissimo Sacramento del Altar, es menester mucha mas discrecion, que para la Pœnitencia, Extrema-Vnctio.] Ita ille; licet aliqui DD. probabiliter etiam doceant pueros in articulo mortis, qui sunt capaces Sacramenti Pœnitentiæ, esse capaces Sacramenti Eucharistia.

3. Dicendum est igitur omnibus pueris capaces sacramenti Pœnitentiæ, atque ad eos omnibus post septennium, nisi constaret carere via rationis, dandam esse Extremam-Vnctionem, licet non recipiant, nec sint idonei ad recipiendam Eucharistiam.

4. Verùm non desinam hic adnotare, quòd plures DD. asserunt in articulo mortis, pueris doli capacibus, & aptis confiteri dandum esse Viaticum. Ita Ternerus in 3. p. disp. 5. q. 6. dub. 5. n. 116. Henriquez lib. 3. c. 42. num. 4. Armilla ver. communio, num. 10. Carra. vnus ver. minister communionis, in fine. Salas de vlt. bus tr. 14. sect. 13. n. 12. Reginaldus tom. 2. lib. 28. Suarez tom. 3. disp. 7. sect. 1. in fine. Nugnus in 3. part. quæst. 80. art. 9. diff. 2. ad 3. argum. & ego alibi.

RESOL. XLV.

An pueri tunc in articulo mortis sint vngendi, quando sunt capaces Sacramenti Eucharistia?
Et notatur, quòd si dubitetur puerum habere vsum rationis esse adhuc sub conditione vngendum? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 85.

§. 1. **S**otus in 4. disp. 23. quæst. 2. art. 2. & Vialdus in selectis, diff. 10. affirmatiuam sententiam docuerunt, sed ipse ibi meritò, sententiam negatiuam docet, quia, ait ille, ad excipiendam Extremam-Vnctionem non requiritur tanta discretio, quanta ad receptionem Eucharistia, sed sufficit illa quæ sufficit ad receptionem Sacramenti Pœnitentiæ, cuius Extrema-Vnctio est consummativa. Et ita docet etiam Baldellus tom. 1. lib. 5. disp. 30. num. 16. & Ioan. Preposit. in 3. part. quæst. vnica. de Sacram. Extrema-Vnctionis, dub. 7. n. 57.

vt sic ait. Pueri, qui sunt capaces confessionis instituendæ, & absolutionis, sunt capaces huius Sacramenti, quia sunt capaces effectus illius, imò licet potest eis conferri, etiam si nondum soliti sint communicare. Vnde Pastores possunt talibus hoc Sacramentum præbere, quia non habet talem cum Eucharistia connexionem, vt hæc necessariò debeat præcedere. Ita ille, & fusè docet hanc sententiam Ioan. Sancius in *select. disp. 27. n. 6.* & alij penes ipsum, quibus adde Nugnum in *3. part. tom. 2. quest. 32. art. 4.* & nouissimè Iacobum Marchantium de *Sacram. lib. 5. de Extr. Vnct. cap. 1. quest. 1.*

2. Notandum est tamen quòd si dõbitetur puerum non habere vsum rationis, esse adhuc sub conditione vngendum, vt ex Sancio & Zambrano docui in *3. part. tract. 4. resol. 169.* & me citato, docet nouissimè Ioannes de Lugo de *Sacram. Euchar. disp. 13. scilicet. 4. num. 41.*

RESOL. XLVI.

Virum adulto in articulo mortis recentè baptizato sit illi Sacramentum Extremæ-Vnctionis ministrandũ? Et an in tali casu sub conditione administranda sit ei Extrema-Vnctio? Ex p. 3. r. 4. Ref. 171. alias 172.

§. 1. **H**ic casus frequenter solet accidere, & negatiuam sententiam docent Nugnus in *3. part. quest. 32. art. 4. conclus. 2.* & Sancius in *selectis, disp. 27. n. 18.* vbi sic asserit. Ego recens baptizato vnctionem ministrandum non consulerem, nisi nouum post Baptismum peccatum admisisse constaret.

2. Sed contrarium ego teneo, & idèò anno 1620. testatur ipsemet Sancius, fuisse ministratum Catechumeno Martienli, mancipio Mahumetano periculoso morbo decumbenti, Sacramentum Baptismi Eucharistia, & Extremæ-Vnctionis successiue, & immediatè vnum post aliud. Et ita hanc sententiam docent Zambranus de *casu tempore mortis cap. 5. dub. 3. n. 6.* Ledesma in *summ. tom. 1. de Sacram. Extrem. Vnct. cap. 6. conclus. 7.* Vega in *speculo Curati part. 1. c. 13. n. 20.* Naldus in *summa, verb. Extrema-Vnct. num. 9.* Possenijs de *officio Curati cap. 9. num. 4.* Henriquez lib. 3. cap. 11. n. 3. Filliucius tom. 1. tract. 3. cap. 6. n. 108. vbi sic asserit. Peccatum aduale non est materia proxima, vel remota huius Sacramenti, sicut est penitentia. Ergo quamuis non præcesserit, poterunt omnia essentialia adhiberi, atque adèò conferret effectum suum. Confirmatur, quia si quis in graui morbo baptizetur, etiam in fine vitæ, post viaticum debet sumere hoc Sacramentum, etiam si nullum peccatum post Baptismum commiserit. Ita Filliucius, & post illum Layman in *Theol. mor. lib. 5. tract. 8. cap. 3. n. 3.* sic asserens. Potest hoc Sacramentum ministrari homini, etiam si nullum peccatum habeat, v. g. ei, qui immediatè antè baptizatus fuit. Sic ille; vide etiam Suarez in *3. part. tom. 3. disp. 42. scilicet. 2. n. 9.* Lopez in *instrucl. part. 2. cap. 23.* Syluestrum verb. *Extr. Vnctio, n. 5.* in *3. dictio, Paludanum in 4. disp. 23. q. 3. n. 15.* Richardum in *4. disp. 23. art. 4. q. 4.* & alios.

3. Vnde licet Nugnus vbi supra in *3. part. q. 32. art. 4. conclus. 1.* & alij asserant, in tali casu sub conditione ministrandam esse Extremam-Vnctionem, attamen ego puto cum supradictis Doctoribus absolutè posse ministrari; ex quibus valdè miror, aliquos Parochos baptizare infideles tempore mortis, & tamen illis Sacramentum Extremæ-Vnctionis minimè ministrare.

RESOL. XLVII.

An Extrema-Vnctio sit ministranda adulto in periculo mortis statim post Baptismum susceptum? Ex p. 5. tract. 3. Ref. 86.

§. 1. **A**firmatiuam sententiam puto tenendam & practicandam, quam præter Doctores, quos citauit in *3. part. tract. 4. ref. 172.* docet etiam Mol-felijs in *summa, tom. 1. tract. 4. cap. 3. n. 42.* & Ludou. à San Iuan. *quest. vnic. art. 6. de Sacram. Extrem. Vnct. dub. 3. conclus. 4.* vbi sic asserit. [A todos los adultos se ha de dar este Sacramento, si estan en el articulo de la muerte, aunque esten rezien bautizados; porque aunque à estos se les ayau perdonado todos sus peccados por el bautismo, quanto a la culpa y pena, toda via les quedan las reliquias, y refabios del peccado, que es la torpeza para el bien, y prontezza para el mal.] Et ita hanc opinionem tenet Præpos. in *3. part. quest. vnic. de Sacram. Extremæ-Vnct. dub. 7. n. 61.* & ratio est, quia hoc Sacramentum habet duplicem proprium & infallibilem effectum; vnus est auxilia, quibus homo potest in illa extrema lucta corroborari; alter est remissio peccati, ita vt hi effectus sint dispensati; & vnus ab altero non dependeat, possitque vnus conferri ei, qui non sit alterum recepturus, quisquis autem est capax alterutrius, est capax Sacramenti: cum ergo is, qui nunquam peccauit, potest tamen peccare, per intrinsecam dispositionem possit recipere auxilia, quibus possit corroborari, potest hoc Sacramentum recipere, ergo, &c. Vide etiam Mercerus in *D. Thom. 10. 3. tract. de Extr. Vnct. disp. 9. sect. 3. n. 2.* Vnde satis remanet fundata nostra sententia, & idèò Parochi, me consulente, ne desistant infidelibus baptizatis in articulo mortis statim Sacramentum Extremæ-Vnctionis ministrare.

Quæ hic est Ref. antecessens.

RESOL. XLVIII.

An mutus, surdus & cæcus à natiuitate sit vngendus Extremæ-Vnctione?

Et asseritur, deiciente organo alicuius sensus, locum organi esse vngendum, quod etiam fieri debet, quamuis homo tale organum nunquam habuerit, & proinde nunquam exterius per illud peccauerit, quia potuit peccare desiderio actus illius sensus. Ex part. 5. r. 6. Ref. 11.

§. 1. **R**atio dubitandi præsertim de cæco, esse potest, quia talis nunquam deliquit ex visione oculorum, cum illa carnerit. Sed contrarium dicendum est, & idèò Possenijs de *officio Curati, c. 9. n. 15.* sic ait. In cæco à natiuitate benè vnguntur oculi, quia habuit potentiam, licet non actum peccandi. Idem dicitur in muto & surdo. Ita ille, cui adde Naldum in *summa, verb. Mutus, n. 3.* & verb. *Extr. Vnct. n. 8.* vbi ita asserit: Extrema-Vnctio dari debet à Natiuitate surdis, mutis, & cæcis, prope illa organa sensus illius, quo carent, quia licet exterius per illa organa non peccauerint, peccasse tamen possunt per interiores potentias, quibus illa membra respondent. Hæc Naldus. Vnde Ioann. Præpositus in *3. part. quest. vnic. de Sacram. Extrem. Vnct. dub. 8. n. 73.* asseruit, deicientem organo alicuius sensus locum organi esse inungendum, quod etiam fieri debet, quamuis homo tale organum nunquam habuerit, & proinde nunquam exterius per illud peccauerit, quia potuit peccare desiderio actus illius sensus.

Sup. hoc sit præ in Ref. 4. §. penult. peccatum, & §. ult.

Sup. hoc ibidem, ad medium prædicti §. ult.

RESOL. XLIX.

An mulieri deficienti in partu sit ministrandum Sacramentum Extremae Vnctionis?

Et infertur hoc Sacramentum non esse ministrandum iis, qui non laborant infirmitate, licet in magno vita periculo versentur, & sic non est ministrandum gerentibus bellum, aut existentibus in mari cum periculo mortis, aut damnatis ad mortem per supplicium à Iudice. Ex part. 10. tract. 12. & Misc. 2. Rel. 9.

§. 1. **N**egativè responder Bonacina de Sacr. diff. 7. quest. unica. punct. 5. n. 6. Naldus in Summa. verb. Extr. Vnctio. n. 5. Sed ego puto affirmatiuè sententiæ adhaerendum esse, si mulier in partu incipiat deficere. Et ita docet Leandrus de Sacram. tom. 1. tract. 4. disp. 3. quest. 21. & alij penes ipsum; quibus ego addo Patrem Lugo de Sacram. in genere. cap. 21. n. 5. & Patrem Amicum in Curs. Theolog. tom. 8. disp. 19. sect. 9. n. 137. vbi sic ait: Concedunt hoc Sacramentum multi Doctores feminis partui proximis: quamquam, vt refert Emmanuel Sa. verbo. Extrema Vnctio, in fine, id vult Synodus Mediolanensis. Explicandi tamen sunt hi Doctores, vt tunc sit hoc Sacramentum ministrandum feminis partui proximis, quando ex nimio dolore partus ita corporis viribus debilitantur, vt de morte earum timeatur. Ita ille. Sed audiamus Reverendissimum Candidum tom. 3. disp. 3. art. 5. dub. 3. sic asserentem: Hoc Sacramentum non est conferendum iis, qui non laborant infirmitate, licet in magno vita periculo versentur; & sic non est ministrandum gerentibus bellum, aut existentibus in mari cum periculo mortis, aut damnatis ad mortem per supplicium à Iudice, aut mulieribus in partu existentibus. Quia, hi omnes laborant infirmitate corporali: sed ex verbis D. Iacobi. cap. 5. Infirmitur quis in vobis, inducat Presbyterus, & orent super eum, unguens eum oleo in nomine Domini, aperte colligitur, hoc Sacramentum non esse conferendum, nisi laborantibus infirmitate corporali, ergo gerentibus bellum, existentibus in mari, damnatis ad mortem, mulieribus in partu existentibus Sacramentum hoc non debet conferri. Quod si mulier in partu incipiat deficere, est ei hoc Sacramentum dandum; quia tunc ex defectu naturæ proxima est morti. Hæc Candidus. Rectè itaque dixit Tealench. de Sacram. lib. 6. cap. unico. dub. 4. num. 4. quod Extrema Vnctio mulieribus parturientibus communiter non est danda; nisi vitæ discrimen fundetur in aliqua actuali ægitudine, & infirmitate; vt quia iam cepit habere acerbissimos dolores, ex quibus iudicio Medicorum appareat probabile periculum mortis. Et ita ego olim consului, mulierem actu parturientem ex grauib. doloribus constitutam ex iudicio Medicorum in probabili periculo vitæ fuisse virginem Sacramento, vix enim contingit tale periculum sine ægitudine nata extorsione, & vexatione partium inferiorum, & tunc adduxi pro mea sententiâ, præter Doctores citatos, Lublinum in Summa. verb. Extrema Vnctio. num. 14. Reginaldum in praxi. tom. 2. lib. 48. cap. 10. n. 68. Vide etiam Fillucium tom. 1. tract. 3. cap. 5. n. 68. Vnde valde miratur Leandrus vbi supra cum Archangelo de Rubeis, quomodo Concilium Mediolanense 4. part. 2. affirmet vulneratos mortaliter inungi posse, & mulierem in partu deficientem inungi non debere: cum tam ista, quam illi violenter ad mortem infirmentur: imò tantò

magis mulier inungi debere, cum eius infirmitas sit ex defectu naturæ, quæ in partu infirmitas est solita est. Sed considera, & recognosce, necdum Concilium loquatur de mulieribus existentibus in partu sine periculo, vt obiter Basiliensis in Theolog. verb. Extrema Vnctionis Sacramentum. n. 4. non autem deficientibus in partu, & confidentibus in probabili mortis periculo. Vide Antonium Regucium in Lucerna Parochorum, de Sacram. Extrema Vnctionis, quest. 14. num. 1. & Michaëlem Zanardum in Direct. Theol. part. 1. de Sacram. Extrema Vnctionis. cap. 5. §. 6.

RESOL. L.

An illis, qui in amentiam inciderunt, sit in periculo mortis ministranda Extrema Vnctio, licet hoc Sacramentum nunquam petierint?

Et an in tali casu phreneticus, vel furiosus, si sit ligandus, vel fortiter tenendus, vt recipiat Extremam Vnctionem, excludis tamen laicos ad tollendum scandalum? Ex part. 5. tract. 3. Rel. 24.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuè cum Ludovico Mercurio in D. Thom. tom. 3. tract. de Extrema Vnctione, disp. 9. sect. 2. n. 6. vbi sic ait, Scandali dicitur est, an ministrari possit quibuslibet infirmis de vita periculantibus etiam non petentibus, imò nec petere, vel ob amentiam, in qua tunc laet, vel ob aliud impedimentum valentibus Communis sententiæ est posse, non modò si ante petierint, peccatoria voluntate suam illam priorem voluntatem postea retractarint, quod certum est, sed etiam dum liber nunquam expressè petierint, aliquam tamen habent illud suscipiendi intentionem, vel formalem & expressam, vel virtuale & interpretatiuam, quam semper habent ij, qui debite Sacramento illi percerperunt, vel de commissis à se peccatis contriti sunt, aut saltem attriti, quod de quolibet, de quo contrarium non constat, semper est presumendum, quia qui non probatur malus, bonus presumi debet; & ita docet etiam Fillucius tom. 1. tract. 3. cap. 5. n. 101. Ochagavia de Sacram. Extrema Vnctio. quest. 7. n. 1. Ludouicus à S. Iuan de Sacram. Extrema Vnctio. quest. 1. art. 6. diff. 2. concl. 2. et 3. & Vega in periculo Curæ, tom. 2. cap. 1. §. 3. n. 15. vbi sic ait, Este Sacramento es ordenado tambien para curar los pecados veniales, y las reliquias de los pecados mortales, por tanto à los locos y futiosos y simples de su nacimiento que no supieron nunca pecar, y no peccaron tampoco tener deuotion, como se ha de tener à este Sacramento, no se de administrar. Otra cosa es, si tuvieron luzidos intervalos, o enloquecieron por alguna enfermedad, y le pudieron antes, o le desistieron exprellamente, o tacitamente, o alomenos le huieran perdido, si huieran aduertido, porque à estos les puede ser administrado. Sic ille. Cui adde Præpositum in 3. part. quest. unica. de Sacram. Euch. dub. 1. n. 59. Granadum de Sacram. contr. 8. tract. unico. disp. 4. n. 4. Zambrianum de Sacram. Extrema Vnctionis. quest. 2. qui n. 3. vt ego alibi notavi, putat in tali casu phreneticum, vel furiosum; si resistat, esse ligandum, vel fortiter tenendum, vt recipiat Extremam Vnctionem, excludis tamen laicos ad tollendum scandalum, & satis non dubito id esse necessarium, quando phreneticus non possit recipere aliud Sacramentum. Ita ille, & nouissime, me citato, Barbosa de officio Parochi, cap. 22. num. 31.